

Байланыс сапасы
жақсарды

4-бет

Құндылық
құрметпен
қалыптасады

5-бет

Шаһар
шежіресі

8-бет

• БІЛІМ

Грант иегерлері анықталды

2026-2027 оқу жылына магистратураға бөлінген мемлекеттік білім гранттары иегерлерінің тізімі жарияланды.

Жамал СОВЕТҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Білім беру гранттары кешенді тестілеу нәтижелері бойынша конкурстық негізде тағайындалды. Грант конкурсына ғылыми-педагогикалық бағыт бойынша кемінде 75 балл, ал бейіндік бағыт бойынша кемінде 30 балл жинаған талапкерлер қатысты. Биыл магистратура бойынша мемлекеттік білім гранттарын тағайындау конкурсына жалпы саны 23 мыңға жуық талапкер қатысты.

Грант иегерлері оқуын тиісті жоғары оқу орнында жалғастыра алады. Болашақ магистранттарды жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарына қабылдау 2026 жылғы 28 тамызға дейін (қоса алғанда) жүргізіледі.

Грант нәтижелері талапкерлердің жинаған балдары мен конкурстық көрсеткіштері негізінде анықталды. Талапкерлер өз нәтижелерін жарияланған тізімнен тексеріп, грант иегері атанған жағдайда белгіленген мерзімде құжаттарын тапсыруы қажет.

Магистратураға грант иеленгендер белгіленген мерзімде құжаттарын тапсырып, оқуға қабылдау рәсімдерінен өтуі қажет.

Жаңа дәуір табалдырығындағы тарихи күн

23 тамыз Қазақстанның саяси тарихында жаңа дәуірдің бастауы ретінде есте қалды. Жаңа Конституциямен бірге ел заң шығарушы биліктің жаңа үлгісіне, бір палаталы Құрылтайға қадам басты. Ғасырлардан жеткен «Құрылтай» атауының қайта жаңғыруы да бекер емес. Ол – қазақ танымында ел тағдырын кеңесіп, ортақ шешімге келудің, бірлік пен жауапкершіліктің символы. Ал, бүгінгі Құрылтай – осы тарихи сабақтастықты заманауи мемлекеттік институтпен сабақтастырып, заң шығару ісін ықшам әрі тиімді етуге, халық пен билік арасындағы байланысты нығайтуға бағытталған жаңа саяси алаң. Құрылтай сайлауы осы жаңа кезеңнің шежіресіне алғашқы жолды жазды.

Жәлел ШАЛҚАР,
«Ortalyq Qazaqstan»

Саяси таңдау мен қоғамдық сенім

Облыс аумағында барлығы 639 сайлау учаскесі жұмыс істеді. Олардың барлығы таңғы сағат 07:00-ден кешкі 20:00-ге дейін сайлаушыларды қабылдады. Аймақта 653 сайлау комиссиясы құрылып, оның 14-і аумақтық, 639-ы учаскелік комиссия болды. Сайлау жұмысын ұйымдастыруға 4429 комиссия мүшесі жұмылдырылды. Бұл – ұзақ дайындықтың нәтижесі. Комиссия мүшелерінің арнайы оқудан өтуі, сайлаушылар тізімінің нақтылануы, учаскелердің жабдықталуы, байқаушыларға жағдай жасалуы – саяси науқанның заң талаптарына сай өтуін қамтамасыз еткен тұтас жүйе.

Сайлаушылардың учаскеге жетуін жеңілдету үшін Қарағанды, Абай, Балқаш, Қарқаралы, Саран, Приозерск, Теміртау және Шахтинск қалаларында, сондай-ақ, Нұра мен Ботақара кенттерінде қоғамдық

көлік тегін жүрді. Автобустар демалыс күнінің кестесімен қатынағанымен, бір күндік жеңілдік қала мен ауылдағы жұрттың саяси науқанға қатысуына жасалған нақты қолдаудың бірі екені кәдік.

Аппараттың қолжетімділігіне де мән берілді. Облыстық сайлау комиссиясының интернет-ресурсында ашылған «Құрылтай-2026» арнайы бөлімінде заңнама, сай-

лаудың күнтізбелік жоспары, учаскелердің мекенжайы мен комиссиялардың құрамы жарияланды. Байқаушылар мен бұқаралық ақпарат құралдары өкілдеріне арналған мәліметтер де осы алаңға топтастырылды. Сайлау күні көрінген жинақы жұмыстың сыртында осындай бірнеше бағытты қамтыған дайындық тұрды.

Облыс орталығындағы Кеншілер мә-

дениет сарайында орналасқан №17 сайлау учаскесі таңнан бері сындарлы сәттің қызу ортасына айналды. Мұнда Лобода, Ерубасев, Бұқар жырау және Назарбаев көшелерінің тұрғындары тіркелген. Тізімде барлығы 2159 сайлаушы бар. Учаскедегі дауыс беру барысын он байқаушы қадағалады.

➤ 2-бет

Алдын ала нәтижелер жарияланды

Сайлаушылардың нақтыланған тізіміне сәйкес, Қазақстандағы сайлаушылардың жалпы саны 12 млн 623 мың 289 адамды құрады. Орталық сайлау комиссиясы Қазақстан Республикасы Құрылтайы депутаттарын сайлаудың алдын ала нәтижелерін ұсынды.

Аида РАХЫМҚҰЛ,
«Ortalyq Qazaqstan»

ОСК төрағасы Нұрлан Әбдіровтің айтуынша, дауыс беру аяқталғаннан кейін аумақтық сайлау комиссиялары дауыс беру нәтижелері туралы хаттамалардың электрондық көшірмелерін Орталық сайлау комиссиясына ұсынған.

– Өз сайлау учаскелерінде дауыс беру және дауыстарды санау аяқталды. Қазіргі уақытта аумақтық сайлау комиссиялары дауыс беру нәтижелері туралы хаттамалардың электрондық көшірмелерін ұсынды. Осылайша, Құрылтай депутаттарын сайлаудың алдын ала нәтижелерін жариялауға мүмкіндік бар, – деді ОСК төрағасы.

Төрағаның мәліметінше, сайлаушылардың нақтыланған

тізіміне сәйкес, Қазақстандағы сайлаушылардың жалпы саны 12 млн 623 мың 289 адамды құрады. Оның ішінде цифрлық үкімет порталы мен азаматтардың тіркелген жері туралы мәліметтерді тексеру және дауыс беру учаскелерінің мекенжайлары бойынша тіркеу онлайн сервистері арқылы 9 865 азамат тізімге енгізілген.

Сайлауға 9 млн 351 мың 539 адам қатысты. ОСК төрағасы Құрылтай депутаттарын сайлау бойынша бюллетеньге саяси партиялардың атаулары мен «Бәріне қарсы» деген жол енгізілгенін атап өтті.

Алдын ала мәлімет бойынша, сайлаушылардың дауысы былай бөлінді: «Әділет» партиясы – 6 528 948 дауыс, 71,17% Жал-

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚҰРЫЛТАЙЫНА ДЕПУТАТТАРДЫ САЙЛАУ БОЙынША ДАУЫС БЕРУДІң АЛДЫН АЛА НӘТИЖЕЛЕРІ						
ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ГОЛОСОВАНИЯ НА ВЫБОРАХ ДЕПУТАТОВ КУРУЛТАЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН						
Сайлаушылар саны Количество избирателей		Қатысты Приняли участие		Дауыс бергендердің алдын ала дерегі Предварительная явка		
12 623 289		9 351 539		74,08%		
«Әділет» партиясы	Жалпыұлттық социал-демократиялық партия	Қазақстанның «Байтақ» жасылдар партиясы	Қазақстан Халық партиясы	«Ауыл» партиясы	«Ақ жол» Қазақстанның Демократиялық партиясы	«Respublica» партиясы
Партия «Әділет»	Общенациональная социал-демократическая партия	Казахстанская партия зелёных «Байтақ»	Народная партия Казахстана	Партия «Ауыл»	Демократическая Партия Казахстана «Ақ жол»	Партия «Respublica»
Дауыстар саны Количество голосов	6 528 948	469 058	97 751	285 395	574 621	478 083
%	71,17%	5,11%	1,07%	3,11%	6,26%	5,56%
«Бәріне қарсы» дауыс берді Проголосовали «Против всех»						2,51%

пыұлттық социал-демократиялық партия – 469 058 дауыс, 5,11% «Байтақ» Қазақстанның жасыл-

дар партиясы – 97 751 дауыс, 1,07% Қазақстан Халық партиясы – 285 395 дауыс, 3,11% «Ауыл»

партиясы – 574 621 дауыс, 6,26% «Ақ жол» Қазақстан демократиялық партиясы – 478 083 дауыс,

5,21% Respublica партиясы – 509 631 дауыс, 5,56% «Бәріне қарсы» – 2,51%.

Жаңа дәуір табалдырығындағы тарихи күн

(Соңы. Басы 1-бетте)

Осы учаскеде Қарағанды облысының әкімі Ермағанбет Бөлекпаев та өз таңдауын жасады. Аймақ басшысы жаңа Құрылтайды сайлау мемлекеттік институттардың жанаруымен қатар, әр азаматтың жеке жауапкершілігін де айқындайтын тарихи сәт екенін атап өтті.

– Бүгін – еліміз үшін маңызды күн. Жаңа Конституция қабылданғаннан кейін біз Құрылтайдың – еліміздің бір палаталы Парламентінің депутаттарын алғаш рет таңдап жатырмыз. Бүгінде «Заң мен тәртіп», мемлекеттік институттардың тиімділігі, азаматтардың еркіне құрмет және олардың заңды құқықтарын қорғау мызғымас қағидаттарға айналатын мемлекетті құрып жатырмыз. Әрқайсымыз бұл үдеріске өз үлесімізді қоса аламыз. Ол үшін сайлау учаскесіне келіп, өз таңдауымызды жасауымыз керек. Бұл күн жастарымыз үшін де маңызды, – деді облыс әкімі.

Дауыс беріп болғаннан кейін аймақ басшысы учаскедегі жұртпен еркін тілдесті. Шығып бара жатқанында тұрғындардың бірі одан арнайы киім киген кейіпкерлермен бірге суретке түсіріп беруін сұрады. Ермағанбет Бөлекпаев өтінішті жерде қалдырмай, телефонға естелік сурет түсірді. Саяси күннің ресми салмағын осындай шынайы көріністер жұмсартып, сайлау учаскесін билік пен бұқара бетпе-бет жүздесетін ашық кеңістікке айналдырғанды.

Сайлау күніндегі негізгі жауапкершілік комиссия мүшелеріне жүктелді. Облыстық сайлау комиссиясының төрағасы Қайрат Нұрқеновтің мәліметінше, өңірдегі барлық 639 учаске белгіленген тәртіппен жұмыс істеп, дауыс беру барысына төрт мыңнан астам комиссия мүшесі қатысқан. Орталық сайлау комиссиясының сағат 20:00-дегі мәліметі бойынша сол уақытқа дейін қарағандылық сай-

жағдайда тиісті көмек көрсетті. Көру қабілеті бұзылған азаматтарға арнайы құралдар әзірленді, қозғалысы шектеулі адамдар үшін жабдықталған кабиналар қойылды. Яғни, саяси таңдау жасау құқығы қағаз жүзіндегі кеңіліктімен шектелмей, іс жүзіндегі қолжетімділікпен бекітілді.

Қарағанды: таңғы қарқын, байыпты таңдау

Облыс орталығындағы дауыс беру көріністері қаланың әр бөлігінде өзінше өрбіді. Әлихан Бөкейхан ауданындағы Майқұдықтың 15-ықшамауданында орналасқан №61 мектепте бір мезетте №136, №137 және №138 сайлау учаскелері жұмыс істеді. Мұнда ықшамауданның 2099 тұрғыны тіркелген. Таңғы сағат жетіде Мемлекеттік Әнұран орындалып біткеннен кейін сайлаушылардың алғашқы легі ішке енді.

№136 учаскелік сайлау комиссиясының төрағасы Балнұр Ошақбаеваның айтуынша, тұрғындар есік ашылған сәттен бастап келе бастаған. Комиссия мүшелері сай-

“ Саяси құқықтың бәріне бірдей қолжетімді болуы да назардан тыс қалған жоқ. Облыста ерекше жағдай жасауды қажет ететін 6245 сайлаушы тіркелген. Дауыс беру күні оларға 143 инвентакс қызмет көрсетті, оның 15-і арнайы көтергіш құрылғылармен жабдықталды. Сурдоаударма қызметі 315 учаскеге бекітіліп, қажет жағдайда WhatsApp пен Telegram арқылы онлайн ұсынылды. Бірінші топтағы 1725 азаматқа жеке көмекші мен инвентакс қызметі қарастырылды.

лаушылардың еркін дауыс беруіне жағдай жасап, байқаушылар мен сенімді өкілдер рәсімдердің сақталуын қадағалады. Майқұдық тұрғыны Мейрам Ысқақов та ертемен келіп, елдегі оң өзгерістерден үміт күтетінін жеткізді.

Қазтұтынуодағы Қарағанды экономикалық университетінде орналасқан №66 учаскеде де таңғы қарқын бірден байқалды. Мұнда 1984 сайлаушы тіркелген. Денсаулық жағдайына байланысты үйде дауыс беруге екі азамат

жет. Қоғамның дамуы тек мемлекеттік органдарға немесе белгілі бір адамдарға ғана байланысты емес. Ортақ болашаққа әрқайсымыздың қосар үлесіміз бар. Өз міндетімізді жауапкершілікпен атқарып, қоғамдық мәселелерге белсенді араласу – ел ертіне деген сенімнің көрінісі, – деді ол.

«Нұрқазған» тау-кен өндірісінің қызметкерлері де жұмыс және ауысым кестесін ескере отырып, №307 сайлау учаскесіне барып дауыс берді. Кеншілер үшін өндірістік міндет пен азаматтық құқық бір-біріне кедергі келтірген жоқ. Керісінше, жұмыс арасында учаскеге келіп, жеке таңдау жасау кенді өңірдегі саяси күннің еңбек ырғағымен сабақтасқанын көрсетті.

Токтамаған өндіріс, үзілмеген үрдіс

Облыстың моноқалаларындағы сайлау көрінісінен өңірдің өндірістік болмысы анық аңғарылды. Теміртаудағы «Qarmet» металлургиялық комбинатында екі учаскенің таңғы сағат алтыда ашылуы да осы ерекшеліктен туындады. Үздіксіз өндіріс жағдайында кәсіпорын аумағында бір мезетте шамамен 4700 металлург еңбек етті. Болат балқытушы, прокатшы, энергетик, жөндеу мамандары мен өзге өндірістік бөлім қызметкерлері ауысым кестесіне сәйкес дауыс беруге мүмкіндік алды.

Сайлау күні өндірістің тоқтамауы – жұмысшылардың саяси құқықтан шет қалуы деген сөз емес. Керісінше, кәсіпорын аумағындағы учаскелер қызметкердің жұмыс орнынан ұзап кетпей-ақ, өз таңдауын жасауына жағдай туғызды. Осы көрініс жұмысшы адамның мемлекет өміріндегі орны тек өндірген өнімімен

өлшенбейтінін, оның азаматтық дауысы да қоғамдық шешімнің бір бөлшегі екенін көрсетті.

Шахтинск қаласындағы №330 учаскеде 2912 сайлаушы тіркелді. Таңғы алғашқы мезетте 22 тұрғын дауыс беріп үлгерген. Үдерісті алты байқаушы мен партия өкілі қадағалады. Ал, №320 учаскеге қаланың жылу тіршілігін қамтамасыз ететін «Шахтинсктеплоэнерго» кәсіпорнының жұмысшылары ауысымнан кейін жұмыс киімімен келді. Қаланың жылуын үзбей ұстап тұрған азаматтар күнделікті қызметін аяқтап, өздерінің саяси таңдауын жасады.

Саран қаласында мәдениет үйінің шығармашылық ұжымдары сайлау учаскелерінде концерттік бағдарламалар ұсынып, тұрғындарға көтеріңкі көңіл күй сыйлады. Әсем ән мен музыка рәсімінің саяси салмағын жеңілдетпей, қайта жұртты ортақ мүддеге ұйыстырды. Абай қаласында «Денсаулық марафонына» қатысушылар әуелі таңғы жаттығуын жасап, бой сергіткеннен кейін өз учаскелеріне барды. Ал, 30-орамдағы №18 үй-

буыны металлургия саласында еңбек еткен Әділбаевтар әулеті келді. Әулеттің үлкені, 76 жастағы Кенжеғұл Әділбаев саналы ғұмырының 47 жылын еңбекке арнаған. Оның 40 жылы Балқаш мыс зауытының металлургия цехында өтті. Бүгінде кіші ұлы Руслан 1996 жылдан бері осы кәсіпорында еңбек етіп келеді. Ал, немересі Әділ 2025 жылы «Қазақмыс Смэлтинг» ЖШС-не қарасты Балқаш мыс балқыту зауытында еңбек жолын бастаған.

– Біздің әулет үшін еңбек әрқашан үлкен тәрбие мектебі болды. Өзімнің де бар ғұмырым маңдай термен өтті. Балаларым мен немерелерімнің адал еңбектен нәсіп тауып жүргенін көргенде көңілім марқаяды. Ел болашағына қатысты маңызды сәтте әр азамат өз таңдауын жасап, жауапкершілігін сезінуі керек. Осы ниетпен әулет болып келіп, дауыс бердік. Бірлігіміз бекем, еліміздің ертені жарқын болсын! – деді Кенжеғұл ақсақал.

Әділбаевтар әулетінің бұл өнегесі өндірістік қалалардағы еңбек

дің тұрғындары «Бірлігі жарасқан тұрғындар» бастамасымен барлығы бірге келіп, №351 учаскеде дауыс беруге қатысты.

Бұл қалалардағы көріністер сайлау мәдениетінің тек ресми рәсімнен тұрмайтынын көрсетті. Сарандықтар өнер арқылы, абайлықтар саламатты өмір салтын дәріптеген ортақ қимыл арқылы күннің маңызын сезінді. Көпқабатты бір үйдің тұрғындарының бірге келуі де олардың бірдей таңдау жасағанын емес, ортақ іске бейжай қарамағанын аңғартты. Ал, әр адамның биолетендегі шешімі өзінің еркін ұстанымы болып қала берді.

Балқашта саяси күннің тынысы мыс өндірісімен біте қайнасып жатты. №205 учаскеге бірнеше

сабақтастығын азаматтық ұстаныммен ұштастырды. Ата зауытта тер төкті, ұлы сол жолды жалғайды, немересі еңбек табалдырығын аттады. Үш буынның бір учаскеге келуі – Балқаштың бірнеше буын қалыптастырған еңбек мәдениетінің белгісі.

«Қазақмыс» тобының өзге кәсіпорындарындағы кеншілер, байытушылар, металлургтер, энергетиктер мен жөндеу мамандары да жұмыс және ауысым кестелеріне сай сайлау учаскелеріне барды. Еңбек ұжымдары мен әулеттерінің белсенділігі облыстағы саяси науқанға жұмысшы қауымның да өз көзқарасымен қатысқанын аңғартты.

Берекеге бастаған белсенділік

Қаладағы саяси қарқын ауылдар мен кенттерде де жалғасын тапты. Абай ауданындағы Топар кентінің №376 учаскесінде жергілікті ісмерлер мен шеберлердің сәндік-қолданбалы өнер көрмесі ұйымдастырылды. Оюлы, зерлі бұйымдар мен картиналар учаскеге келген жұрттың наз-

лаушылардың 76,28 пайызы бюллетень алған.

Аймақтағы сайлау барысын жиырма халықаралық байқаушы бақылады. Олардың қатарында ЕҚЫҰ-ның Демократиялық институттар және адам құқықтары жөніндегі бюросының ұзақ және қысқа мерзімді байқаушылары, Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы байқаушылар миссиясы мен ЕҚЫҰ Парламенттік Ассамблеясының өкілдері болды. Сұхбат алынған уақытқа дейін комиссияға заңбұзушылық немесе сайлаушылардың шағымы туралы мәлімет түспеген.

– Саяси құқықтың бәріне бірдей қолжетімді болуы да назардан тыс қалған жоқ. Облыста ерекше жағдай жасауды қажет ететін 6245 сайлаушы тіркелген. Дауыс беру күні оларға 143 инвентакс қызмет көрсетті, оның 15-і арнайы көтергіш құрылғылармен жабдықталды. Сурдоаударма қызметі 315 учаскеге бекітіліп, қажет жағдайда WhatsApp пен Telegram арқылы онлайн ұсынылды. Бірінші топтағы 1725 азаматқа жеке көмекші мен инвентакс қызметі қарастырылды, – деді Қайрат Қаршығаулы.

Комиссия мүшелері сайлаушының тізімдегі деректерін тексеріп қана қоймай, дауыс беру тәртібін түсіндіріп, қажет болған

өтініш білдірген. Учаске ашылмай тұрып-ақ, есік алдына оннан астам адам жиналып, кезек күткен. Солардың бірі Өмірзақ Тұрғанов жұмысқа асығып бара жатса да, әуелі дауыс беруді жөн көріпті.

Өмірзақ Асылтайұлы бұл сайлауды елдің жаңа бағытқа бет алғанын білдіретін тарихи кезек деп қабылдайтынын айтып, алдағы игі бастамалардан үміт күтетінін жеткізді. Ал, үйден дауыс беруге ниетті азаматтар түске дейін өтініш бере алды. Бұдан кейін комиссия мүшелері көрсетілген мекенжайларға барып, олардың да таңдау жасауына мүмкіндік туғызды.

Оның осы бір қарапайым әрекетінен сайлаудың күнделікті тіршілікпен қалай астасатынын аңғаруға болады. Біреу қызметіне асықты, екіншісі отбасымен келді, үшіншісі денсаулығына байланысты үйінде дауыс берді. Бірақ, олардың әрқайсысын ортақ саяси шешімге өз үнін қосуға деген ниет біріктірді.

Ыбырай Алтынсарин атындағы мектеп-лицейде орналасқан №35 учаскенің маңы да таң алағеуімнен жанданды. Алғашқы минуттардың өзінде 15 сайлаушы бюллетень алып үлгерді. Ұнтаспадан күй мен рухты әндер әуелен, учаскедегі жинақы қалыпқа мерекелік реңк қосты. Комиссия мүше-

кайраткері, Қарағанды облысының Құрметті азаматы Рымбала Омарбекова әр адамның дауысы оның қоғамдық көзқарасы мен азаматтық ұстанымының көрінісі екенін айтты.

– Ел болашағына бейжай қарамай, осындай маңызды сәттерде азаматтық белсенділік таныту қа-

рына ұсынылып, сайлау күніне ұлттық өнердің бояуын қосты. Осы учаскеге «Мерейлі отбасы – 2026» байқауының жеңімпазы Сейфулгазиндер отбасы да келіп, отбасылық бірлік пен қоғамдық жауапкершілікті қатар танытты.

Көксу ауылындағы №383 учаскеде «Шанс» шаруа қожалығының басшысы, облыстық мәслихат депутаты Игорь Жабяк отбасы мүшелерімен бірге дауыс берді. Ауыл шаруашылығында еңбек етіп жүрген әулет үшін жердің тағдыры, кәсіптің келешегі және кейінгі ұрпақтың болашағы бір-бірінен бөлек ұғым емес.

Игорь Жабяк әр адам өз ісіне, еңбек ететін жерінің тағдырына және балаларының болашағына жауапты екенін айтты. Оның пайымынша, сайлауда берілген дауыс – сол жауапкершілікті сезінудің және азаматтық ұстанымды білдірудің мүмкіндігі.

Осакаров ауданындағы №550

алғашқы көмек бөлімінің қызметкері Балғын Әшірбекова болды. Қауіп-қатерге толы күре жолдың бойында адам өміріне араша түсетін медицина мамандарына №28 өрт сөндіру бөлімінің өрт сөндіруші-құтқарушысы Рахат Рахымжанов пен оның әріптестері қосылды. Бірі жол үстіндегі жолаушының денсаулығына жауап берсе, екіншісі төтенше жағдай кезінде көмекке ұмтылады. Сол күні олар кәсіби міндетімен қатар азаматтық парыздарын орындады.

Нұра ауданында 35 сайлау учаскесі жұмыс істеді. Ауданның ауыл шаруашылығы еңбеккерлері үшін тамыз – егін орағының қызған шағы. Соған қарамастан, «Шахтерское», «Пржевальское» және «Қайнар» серіктестіктерінің қызметкерлері жұмыс ретіне сай дауыс беруге қатысты. Аудан орталығында жәрмеңкелер, спорттық жарыстар мен концерттік бағдарламалар ұйымдастырылып,

азаматтық таңдау ортақ еді.

Қоғамдық-саяси үдеріске қатысты ойымен бөліскен «АСПАП» өндірістік кооперативінің төрағасы, Қарағанды облысы Кәсіпкерлер палатасы Құрылыс кеңесінің төрағасы Төлеген Әшім болашақ Құрылтай депутаттарына жүктелер міндеттің салмағына назар аударды.

– Құрылтай депутаттары – халықтың сенімін арқалайтын өкілдер. Сондықтан, олардың басты міндеті – елдің көкейіндегі мәселелерді ашық көтеріп, халықпен тығыз байланыста жұмыс істеу. Жұртшылықтың ұсынысы мен талап-тілегін билікке жеткізіп, азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғауға қызмет етуі маңызды. Өйткені, биліктің бастауы – халық. Халықтың үні естіліп, ұсынысы ескерілген жағдайда ғана нақты нәтижеге қол жеткізуге болады, – деді ол.

Бұл пікір сайлаудың саяси

Біздің әулет үшін еңбек әрқашан үлкен тәрбие мектебі болды. Өзімнің де бар ғұмырым маңдай термен өтті. Балаларым мен немерелерімнің адал еңбектен нәсіп тауып жүргенін көргенде көңілім марқаяды. Ел болашағына қатысты маңызды сәтте әр азамат өз таңдауын жасап, жауапкершілігін сезінуі керек. Осы ниетпен әулет болып келіп, дауыс бердік. Бірлігіміз бекем, еліміздің ертені жарқын болсын!

жастағы Мереке Сыздықов №464 учаскеге өз аяғымен келді. Ол ұзақ жылдар бойы бұрынғы Тимирязев атындағы кеншарды басқарған. Жасы тоқсанның төртінге келсе де, жүріс-тұрысы ширақ, көлігін өзі жүргізіп, күнделікті шаруасын өздігінен атқарады. Ауылдың қоғамдық өмірінен қол үзбеген қарияның сайлау учаскесіне келуі кейінгі буынға үнсіз өнеге болды.

Қарағандыдағы №35 учаскеге тоқсан жастағы ақсақалдың ақ жаулықты жұбайымен бірге келуі де сондай әсерлі сәттің бірі еді. Қос қарияға ұсынылған шағын сыйлықтың құны емес, оларға көрсетілген құрметтің жылуы маңызды болды. Ұзақ жыл бірге ғұмыр кешкен ерлі-зайыпты елдік мәселеде де қатар тұрып, ортақ болашаққа деген тілегін бір әрекетпен білдірді.

Ал, Қарағандыдағы №88 мектепте орналасқан №5 учаскеде химия ғылымдарының докторы, профессор, академик Зейнолла Молдахметов дауыс берді. Ғылым мен білімге ғұмырын арнаған қайраткер комиссия мүшелерімен жылы жүздесіп, олардың жұмысына сәттілік тіледі. Ғалымның

көлік жүргізуді меңгеріп, курстан кейін бір жылдық мерзімді әскери қызметке аттанады. Әскери бөлімдерде жүргізуші болып борыш өтейтін жастардың үшеуі әлі 18 жасқа толмаған.

Мектеп тәрбиешісі Жанна Серікқызы үш айлық оқу барысында жастарға техникалық біліммен бірге тәртіп, табандылық пен жауапкершілік ұғымдары сіңірілетінін айтты. Тыңдаушының көлік тізгінін меңгеруі ғана жеткіліксіз. Ол әскери ортадағы міндетін, Отан алдындағы борыштың салмағын сезінуі тиіс. Сондықтан, курс өрендерінің сайлауға қатысуы тәрбие жұмысындағы азаматтық бағыттың нақты көрінісі ретінде бағаланды.

Сол курс тыңдаушыларының бірі – Ұлытау облысы, Жаңаарқа ауданынан келген 18 жастағы Дінмұхамед Алимусин. Әскери сапқа қосылар алдындағы даярлықтан өтіп жүрген жас азамат үшін бұл күн саяси құқық пен Отан алдындағы міндеттің сабақтастығын сезіндірді.

– Бүгін өзіме берілген конституциялық құқықты пайдаланып, еліміздің кемел келешегі үшін таңдау жасадым. Әр азаматтың дауысы ел ертеңіне ықпал ететінін түсінемін. Қазір әскери қызметке даярланып жүрмін. Меніңше, Отанға қызмет ету тек әскери борышты өтеумен шектелмейді. Ол ел өміріндегі маңызды оқиғаларға бейжай қарамай, өз ұстанымыңды білдіруден басталады, – деді Дінмұхамед.

Приозерск қаласындағы №230 учаскеде 06708 әскери бөлімінің 18 жастағы сарбазы Мадияр Серікбай да алғаш рет дауыс берді. Мерзімді әскери қызметін өтеп жүрген ол үшін қолына биолетень алу – жаңа азаматтық мәртебесін сезіндірген сәт. Отан тыныштығын күзету мен елдің саяси өміріне қатысу жас сарбаздың бойында бір жауапкершілікке тоғысты.

Сайлау учаскелерінде жұрт жадында қалатын айшықты көріністер де аз болған жоқ. Балқаштағы №195 учаскеге қаладағы туристік фестивальдің нышанына айналған

жолбарыс кейіпіндегі азамат келді. Қарағандыдағы №7 учаскеге үкі мен бүркітін ала келген тұрғын көпшіліктің назарын аударды. Теміртаудағы №266 учаскеге бірдей қызылқоңыр телпек пен көйлек киген, қолына раушан гүл ұстаған сән үйінің төрт өкілі келді. Қарқаралының Бақты ауылында атбегі Нұрғазы Қазбек батырдың киімін киіп, ұлттық рухты айшықтады.

Бұл көріністердің бәрі саяси рәсімге жасанды сән қосу үшін емес, әр өңірдің өзіндік болмысын танытуымен құнды болды. Бірінде өндірісті қаланың жаңа туристік нышаны көрінсе, екіншісінде саятшылық дәстүрінің белгісі, үшіншісінде сән мен талғам, төртіншісінде батырлық рух көрініс тапты. Сайлау учаскесі осылайша қоғамның әр буыны мен әртүрлі ортасы тоғысатын кеңістікке айналды.

Әр дауыста аяулы аманат бар

Кешкі сағат 20:00-де облыстағы сайлау учаскелерінде дауыс беру аяқталып, комиссия мүшелері биолетеньдерді санауға кірісті. Сайлаудың нақты нәтижелері заңда белгіленген тәртіппен жарияланады. Ал, күн бойғы көріністер өңір халқының саяси науқанды қалай қабылдағанын айқын аңғартты.

Саяси науқанның шынайы өлшемі азаматтың таңдау еркіндігіне, рәсімнің ашықтығына және сайланған өкілдердің кейін халық алдындағы жауапкершілігіне байланысты. Қарағанды облысындағы бір күндік көріністер осы үш ұғымның өзара сабақтас екенін байқатты. Комиссия тәртіпті қамтамасыз етті, байқаушы үдерісті қадағалады, ал, сайлаушы шешімін өзі қабылдады. Енді, сол шешімнен туындайтын қоғамдық үмітті нақты саяси жұмысқа айналдыру міндеті алда тұр.

Осылардың әрқайсысы – бөлек тағдыр, бөлек кәсіп, бөлек буын. Бірақ, сол күні олардың жолы бір саяси кеңістікке тоғысты. Сайлаудың мәні де осында. Сан алуан пікір мен жеке таңдауды ортақ мемлекеттік шешімге ұластыру. Азамат өз дауысын берді. Ендігі міндет – сол дауыстың салмағын арқалайтын Құрылтайдың халықпен байланысын үзбей, ел сеніміне сай қызмет етуі.

Суреттерді түсірген
Жангелді ӘБДІҒАЛЫМ

учаскеде 1705 сайлаушы тіркелген. Олардың бесеуі үйде дауыс беруге өтініш білдірсе, 15 жас сайлаушы биолетеньді алғаш рет қолға алды. Аудан тұрғыны Бірлік Баржағас соңғы он жыл бойы әр сайлауда учаскеге алғашқылардың бірі болып келуді дәстүрге айналдырған. Бұл жолы да ол таңғы уақыттан өз таңдауын жасап, жұртты саяси науқаннан қалыс қалмауға шақырды.

Түс ауа №551 учаскеге «Сарыбел» оркестрінің мүшелері келді. Ұлттық музыкалық мұраны насихаттап жүрген өнерпаздар елдің қоғамдық өміріне араласуды да азаматтық парыз санайтынын жеткізді. Учаске төрағасы Алма Макишеваның мәліметі бойынша дауыс беру қалыпты өтіп, келушілер қатары үзілмеген.

Өнерпаз Галия Нұрсұлтан ұлттық мұраны сақтау мен қоғамдық өмірге араласуды бір-бірінен бөліп қарауға болмайтынын жеткізді. Елдің рухани қазынасын дәріптеп жүрген азаматтың саяси үдеріске қатысуы да – ортақ болашақ алдындағы жауапкершіліктің бір қыры.

Ал, Молодежный кентінің мәдениет үйіндегі №573 учаскеге трассалық медициналық-құтқару пунктінің мамандары жұмыс арасындағы уақытын пайдаланып барды. Олардың қатарында медициналық-санитариялық

«Ақ әжелер» және «Замандастар» ансамбльдерінің мүшелері ұлттық киіммен учаскелерге келді.

Қазақстанның Еңбек Ері, Қарағанды облысының Құрметті азаматы, «Шахтерское» серіктестігінің директоры Георгий Прокоп та кәсіпорын қызметкерлерімен бірге өз таңдауын жасады.

– Әр азамат үшін сайлауға қатысу – өз ұстанымын білдіріп, ел болашағына үлес қосу мүмкіндігі. «Шахтерское» ұжымы осы маңызды қоғамдық-саяси оқиғаға жауапкершілікпен қарады, – деді Георгий Прокоп.

Оның сөзінде ауыл еңбеккеріне тән нақты байлам бар. Дала төсіндегі науқан бір күнге тоқтамайды. Бірақ, жерге дән сеуіп, елдің азықтүлік қауіпсіздігіне үлес қосып жүрген азамат қоғамдық шешімдерге де араласады. Еңбек пен жауапкершіліктің осылай асасуы Нұра ауданындағы сайлау күнінің негізгі сипатына айналды.

Қарқаралы ауданындағы 51 учаскеде де дауыс беру белгіленген тәртіппен ұйымдастырылды. Жастар мен аға буын өкілдеріне, мүгедектігі бар азаматтарға қажетті жағдай жасалды. Аудан орталығындағы өнерпаздар мен аниматорлар тұрғындарға мерекелік көңіл күй сыйлады. Осылайша, қаладағы өндірістік ырғақ пен ауылдағы еңбек тынысы әртүрлі болғанымен, оларды біріктірген

мазмұнын дауыс беру күнімен ғана шектемейді. Сайлаушының міндеті биолетень салумен аяқталса, халық сенімін алған депутаттың жауапкершілігі сол сәттен басталады. Құрылтайдың беделі де оның қоғамдағы қордаланған мәселелерді қаншалықты ашық көтеріп, азаматтардың талабын нақты шешімге айналдыра

Құрылтай депутаттары – халықтың сенімін арқалайтын өкілдер. Сондықтан, олардың басты міндеті – елдің көкейіндегі мәселелерді ашық көтеріп, халықпен тығыз байланыста жұмыс істеу. Жұртшылықтың ұсынысы мен талап-тілегін билікке жеткізіп, азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғауға қызмет етуі маңызды. Өйткені, биліктің бастауы – халық. Халықтың үні естіліп, ұсынысы ескерілген жағдайда ғана нақты нәтижеге қол жеткізуге болады.

Жауапкершілік жас талғамайды

Сайлау күнінің жалпы көрінісін учаскелер мен пайыздық көрсеткіштер арқылы толық тану мүмкін емес. Оның шынайы мазмұны – биолетень ұстаған адамдардың тағдыры мен әр буынның азаматтық қадамында. Қарағанды облысында 18 жасқа енді толған жастардан бастап, жасы тоқсаннан асқан қарияларға дейін өз таңдауын жасады.

Бұқар жырау ауданының Жаңаөзен ауылында тұратын 94

учаскеге келуі қоғамдық үдеріске араласудың жасқа да, қызмет дәрежесіне де тәуелді емес екенін көрсетті.

Ал, Қарағанды индустриалды-технологиялық колледжінде орналасқан №150 учаскеге облыстық әскери-техникалық мектептің курс тыңдаушылары барды. Мектептің офицерлері мен ұстаздары өз мекенжайлары бойынша дауыс берсе, үш айлық даярлықтан өтіп жүрген, 18 жасқа толған жастар осы учаскеде таңдау жасады. Олар «В», «С» және «С1» санаттары бойынша

Байланыс сапасы жақсарады

Қала мен ауылдың арасын жақындататын бүгінгі ең маңызды тетіктің бірі – сапалы байланыс. Облыста шалғай елдімекендерді жоғары жылдамдықты интернетпен қамту жұмысы қарқын алып келеді. Қазірдің өзінде өңірдегі 39 ауылға жылдам интернет жетсе, алдағы уақытта олардың қатары 180-нен асады. Нәтижесінде 50 мыңға жуық тұрғын мекендейтін 22 мыңнан астам үй тұрақты әрі сапалы байланысқа қол жеткізбек.

Салтанат ІЛІЯШ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Қазір ауқымды жұмыстың бір бөлігі Осакаров ауданында жүргізіліп жатыр. Мұнда Молодежное-Аманқоңыр аралығында талшықты-оптикалық байланыс желісі тартылууда. Мамандар осы уақытқа дейін облыс аумағында 217 шақырым магистральдық желі төсеген. Ал, жалпы жоспар бойынша өңірде 2,5 мың шақырымнан астам талшықты-оптикалық желі салынуы тиіс.

Жұмыс бекітілген кестеге сай кезең-кезеңімен атқарылууда. Желінің құрылысы аяқталған сайын оған жаңа ауылдар қосылып, тұрғындарға жоғары жылдамдықты интернет қолжетімді бола түседі.

Бұрын ауылға интернеттің жетуі, ең алдымен, байланыс мәселесі ретінде қарастырылса, қазір

оның мәні әлдеқайда кеңейді. Өйткені интернет – білім алудың, жұмыс істеудің, кәсіп жүргізудің, мемлекеттік қызметке жүгінудің күнделікті құралына айналды.

Мәселен, ауылдағы оқушы қосымша білім алып, қажетті оқу қорларын пайдалана алады. Жастар қашықтан білім алып, түрлі курстарға қатысуға мүмкіндік табады. Ал, ауыл тұрғыны анықтама немесе басқа да мемлекеттік қызмет үшін аудан орталығына сабылмай, қажетті шаруасының бір бөлігін үйінен шықпай-ақ тындыра алады. Медициналық және әлеуметтік қызметтердің де бірқа-

тарына қашықтан жүгінуге жол ашылады.

Жоғары жылдамдықты интернеттің ауыл кәсіпкері үшін де берері мол. Шағын шаруашылық иесі немесе қолынан іс келетін кәсіпкер өз өнімін тек ауыл-аймаққа емес, әлеуметтік желілер мен сауда алаңдары арқылы басқа өңірлерге де ұсына алады. Тапсырыс қабылдау, жарнама жасау, төлем жүргізу секілді бұрын қалаға тәуелді болған талай шаруа интернет арқылы шешіледі. Яғни, сапалы байланыс ауылдағы кәсіптің өрісін кеңейтіп, табыс бұдың жаңа жолдарын ашады.

Ең бастысы, интернет ауыл тұрғынының тұрған жеріне байланысты мүмкіндігін шектемеуге тиіс. Қай елдімекенде өмір сүрсе де, адам білімге, ақпаратқа және мемлекеттік қызметке бірдей қол жеткізуі қажет.

Облыстағы бұл жұмыстар Жасанды интеллект және цифрлық даму министрлігінің тапсырысы бойынша «Қолжетімді интернет» республикалық жобасы аясында «Қазақтелеком» АҚ-мен бірлесіп жүзеге асырылууда.

Суретті түсірген
Жангелді ӘБДІҒАЛЫМ

• ТАҒАЙЫНДАУ

Өңірде кадрлық өзгеріс

Қарағанды облысы әкімінің орынбасары қызметіне Шыңғыс Сүйінбаев тағайындалды. Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің келісімімен жасалған жаңа тағайындаудың маңызы – оның еңбек жолының басым бөлігі өнеркәсіп, индустриялық даму, техникалық реттеу және мемлекеттік басқарумен тікелей байланысты. Бұған дейін бұл қызметті атқарған Ермек Алпысов басқа жұмысқа ауысуына байланысты лауазымынан босатылды.

Жаңа орынбасарды таныстырған облыс әкімі Ермағанбет Бөлекпаев оның жинақтаған тәжірибесі мен кәсіби білімі өңір үшін маңызды міндеттерді жүзеге асыруға мүмкіндік беретініне тоқталды.

– Шыңғыс Сүйінбаевтың тәжірибелік білімі мен кәсіби дағдылары облыс әкімінің орынбасары қызметінде өз әлеуетін толыққанды жүзеге асыруына септігін тигізетініне сенімдімін, – деді облыс әкімі.

Оның еңбек жолы өңдіріс пен техникалық реттеу саласынан басталған. Алғашқы қызметін Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігі Техникалық реттеу және метрология комитетінің «ҚазМетрИн» РМҚ жанындағы «Қазақстан салыстырып тексеру қызметі» ЕМК Алматы филиалында І-санатты маман болып бастаған. Кейін тексеру зертханасының меңгерушісі қызметін атқарды.

Одан кейінгі жылдары Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетінде еңбек етіп, мемлекеттік басқару саласында тәжірибе жинақтады. Сондай-ақ, Қазақстан Республикасы Сауда

және интеграция министрлігінің Тұтынушылардың құқықтарын қорғау комитетінде басшылық қызметтер атқарды.

2022-2023 жылдары Қазақстан Республикасы Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрлігінің Индустриялық даму комитеті төрағасының орынбасары болды. Бұл қызметте елдің индустриялық даму бағытына қатысты мәселелермен айналысты.

2023 жылдың қарашасынан бастап, жаңа қызметке тағайындалғанға дейін Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігінің Өнеркәсіп комитеті төрағасының орынбасары қызметін атқарды.

Өз тілшімізден

Қоршаған ортаға қамқорлық

Әрбір қаланың көркі тазалықтан басталса керек. Ал, тазалықты бір күндік науқанмен шектемей, күнделікті дағдыға айналдыру – ортақ жауапкершілік. Құрыш қала Теміртауда осы ұстанымды арқау етіп, «Таза Қазақстан» жалпыұлттық экоакцияның кезекті іс-шарасы өтті. Волонтерлер мен экобелсенділер жағалау аумағын қоқыстан тазартты. Сонымен қоса, игі істі ілгерілетіп, «Таза ойындар» форматындағы тартысты сайысқа ұластырды.

Мағжан ҚҰДАЙБЕРГЕН,
«Ortalyq Qazaqstan»

Жастар ішінара бірнеше топқа бөлініп, тұрмыстық қалдықтарды жинады. Әрі түріне қарай сұрыптады. Ұйымдастырушылардың айтуынша, басты міндет – өскелең ұрпақтың бойында табиғатқа жанашырлық пен қоршаған ортаға ұқыпты қарау мәдениетін қалыптастыру.

– Кейінгі кезде қоғам мен қоршаған ортаны кемелдендіруді көздеген «Таза Қазақстан» – табиғатқа жанашырлық пен жауапкершілікті әр адамның күнделікті өмір салтына айналдыруды көздейтін бастама. «Таза ойындар» ак-

циясы арқылы жастарды бірлікке, белсенділікке және туған қаласының тазалығына өз үлесін қосуға шақырамыз. Таза орта әрқайсымыздан басталады! – деді «Jasyl El» ұйымының үйлестірушісі Мирас Яуда.

Жалпы алғанда, аймақта «Таза Қазақстан» аясындағы жастар бастамалары кеңінен қолдау тауып келеді. Өңірде осы бағытта 176 экологиялық акция өткізіліп, оған 113 мыңнан астам жас пен ерікті қатысқан.

Акцияға қатысқан жалынды жастар да қала тазалығы бір реттік сенбілікпен өлшенбеуі керек деген пікірде. Қоқысты кез келген жерге тастамай, қалдықтарды сұрыптап, табиғи аумақтарға ұқыпты қарау секілді қарапайым әдеттердің өзі қоршаған ортаны қорғауға қосылған қомақты үлес екені даусыз.

Жедел басқару жемқорлықтың жолын кеседі

Заң үстемдік құрғанда елдің еңесі биік, азаматтың көңілі тыныш. Десе де, қоғамдық тәртіптің шын өлшемі – құқық бұзушылық болғаннан кейін әрекет ету емес, оның алдын алып, қауіптің алғашқы белгісіне дер кезінде үн қату. «Заң мен тәртіп» қағидатының осы талабын нақты іспен бекітіп, Қарқаралы ауданында жаңа Жедел басқару орталығы іске қосылды.

Сурет облыс әкімінің салтанат

Мағжан ҚҰДАЙБЕРГЕН,
«Ortalyq Qazaqstan»

Табиғаты көркем, туристік әлеуеті жоғары Қарқаралыға жыл сайын еліміздің әр қиырынан демалушылар келеді. Осы жайтты ескере отырып, аудан орталығындағы тұрғындар мен қонақтардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қоғамдық орындарды бақылау жүйесіне де заманауи талап қойылды. Жаңа орталық елдімекенде орнатылған бейнебақылау камераларын бір арнаға тоғыстырып, полиция қызметкерлеріне ахуалды нақты уақыт режимінде бақылауға мүмкіндік береді.

Қазір көшелердегі, мектептер мен балабақшалардағы бейнебақылау камераларының басым бөлігі осы орталыққа қосылған. Соның арқасында тәртіп сақшылары қоғамдық орындардағы жағдайды бір мезетте қадағалап, күмәнді әрекетті дер кезінде байқайды. Егер де оқыс жағдай болса, бірден оқиға орнына жедел топ жөнелте алады.

Жүйенің алғашқы нәтижесі де көңіл көншітеді. Орталық жұмысын бастағалы бейнебақылау камераларының көмегімен 40-тан астам құқық бұзушылықтың жолы кесіліп, бірқатар қылмыс ашылған.

Бұл нәтижені тек анықталған құқық

бұзушылықтар санымен бағалау жеткіліксіз. Бейнебақылау жүйесінің басты артықшылығы – қоғамдық орындардағы ахуалды үздіксіз қадағалап, қауіптің алдын ала белгі берген тұсына дер кезінде назар аудару. Осы тұрғыдан алғанда, Жедел басқару орталығы болған оқиғаны тіркейтін техникалық алаң ғана емес, профилактикалық жұмысты күшейтіп, полицияның әрекет ету уақытын қысқартатын маңызды басқару тетігі саналады.

– Жаңа орталықтың мүмкіндігі қала көшелерін бақылаумен шектелмейді. Жүйеге ұшқышсыз ұшу аппараттарынан түсетін бейнематериалдарды онлайн режимде қабылдау тетігі де енгізілген. Қарқаралының қалың орманы мен қатпар-қатпар тауында осы уақытқа дейін бағытынан жаңылып, ауа райының күрт нашарлағанынан бірнеше қонақтарымыздың жоғалып кеткен оқиғалары болды. Осындай жағдайда дрондар кең аумақты аз уақытта шолып, адасқан адамның жүрген бағытын анықтауға көмектеседі. Ал, түсірілген бейне орталықтан тікелей бақыланып, іздестіру тобына қажетті мәлімет жедел беріледі, – деді Қарқаралы ауданының полиция бөлімі бастығының орынбасары Бекұлан Ташмағанбетов.

Қарқаралы қаласының әкімі Аслан Рахымбергенов Жедел басқару орталығының алдағы уақытта әлі жаңа жабдықтар-

мен жаракталып, жетіле түсетінін айтты.

– Алдағы уақытта орталықтың техникалық әлеуеті одан әрі кеңеймек. Жасанды интеллект элементтері бар бейнебақылау камераларының санын көбейтеміз. Сонымен қатар, аудандық полиция бөліміне қосымша ұшқышсыз ұшу аппараттарын сатып алу мәселесі қарастырылууда. Бұл аудан аумағын бақылау аясын кеңейтіп, туристік маусымдағы қауіпсіздік шараларын қамсыздандыру жұмыстарын жалғастыру жөнінде тапсырма берді.

Бүгінде қауіпсіздік ұғымы учаскелік инспектордың кезекшілігімен немесе көшедегі патрульмен ғана шектелмейді. Оған бейнекамера, дрон, жедел байланыс және жасанды интеллект секілді заманауи мүмкіндіктер қосылды. Бірақ, технология қанша жетілгенімен, оның басты міндеті өзгермейді. Ол – адам өмірін қорғау, тұрғынның тыныштығын сақтау және заңның үстемдігін қамтамасыз ету.

МАҢЫЗДЫ АҚПАРАТ

ТЕХНИКАЛЫҚ ШАРТТАРДЫ БЕРУ БОЙЫНША ӨТІНІМДЕРДІ ҚАБЫЛДАУ

ТЕК ЭЛЕКТРОНДЫҚ ФОРМАТТА ЖҮЗЕГЕ АСЫРЫЛАДЫ

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА ЖЕТКІЗЕМІЗ!

2026 жылғы 11 шілдеден бастап Қазақстан Республикасының «Саулет, қала құрылысы және құрылыс мәселелері бойынша Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2026 жылғы 9 қаңтардағы №254-VIII Қазақстан Республикасы Заңының 32-тармағы қолданысқа енгізіледі.

Аталған Заңға сәйкес табиғи монополия субъектілерінің желілеріне қосылуға немесе реттеліп көрсетілетін қызмет көлемін ұлғайтуға арналған техникалық шарттарды (ТШ) беру бойынша өтінімдерді қабылдау және олардың нәтижелерін беру:

- «Электрондық үкіметтің» веб-порталы арқылы;
- немесе
- уәкілетті органның ақпараттық жүйесі арқылы жүзеге асырылады.

Осыған байланысты техникалық шарттарды алу үшін өтінімдерді қағаз жеткізгіште қабылдау қолданыстағы заңнамада көзделмеген.

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҮКІМЕТ ПОРТАЛЫ ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ

ӨТІНІМ БЕРУ ОНЛАЙН

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ФОРМАТТА ӨТІНІМ БЕРУДІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫ:

- 24/7** тәулік бойы (24/7) қолжетімді
- уақыт пен ресурстарды үнемдейді
- өтінімді қарау процесінің ашықтығын қамтамасыз етеді
- өтінімнің орындалу мәртебесін онлайн режимде бақылауға мүмкіндік береді

ТЕХНИКАЛЫҚ ШАРТТАРДЫ АЛУ БОЙЫНША ӨТІНІМДЕРДІ ТЕК РЕСМИ ЭЛЕКТРОНДЫҚ АРНАЛАР АРҚЫЛЫ БЕРУЛЕРІҢІЗДІ СУРАЙМЫЗ ЖӘНЕ ЭЛЕКТРОНДЫҚ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ АРТЫҚШЫЛЫҚТАРЫН ПАЙДАЛАНУҒА ШАҚЫРАМЫЗ!

Құндылық құрметпен қалыптасады

Қазақ «Ұяда не көрсен, ұшқанда соны ілерсін» деп, отбасының берекесін ұрпақ тәрбиесімен байланыстырған. Қазақ ұғымында шаңырақ – мейірім мен жауапкершіліктің, сыйластық пен сабырдың мекені.

Бірақ, бүгінгі кей шаңырақтың есігі сырт көзге бүтін көрінгенімен, ар жағында үнсіз үрей, қорқыныш пен қысым жатуы бек мүмкін. Бір сәттік ашу. Бір ауыз ауыр сөз. Болмашыдан басталған жанжал. Кейде осындай сәттің соңы адам тағдырын ойрандап, орны толмас қасіретке ұласады. Ең ауыры – оның әйел мен баланың жан дүниесіне ошпес таңба болып түсуі.

Жуырда «барниге» бола басталған тұрмыстық жанжалдан жас ананың қаза табуы қоғамды тағы дүр сілкіндірді. Заң күшейді, жауапкершілік артты, полицияның заңбұзушылықтың алдын алу тетіктері кеңейді. Сонда да неге бір үйдің ішіндегі ұрыс-керіс кейде адам өліміне дейін барады? Қауіпті қай тұстан ертерек тоқтатуға болады? Мәселенің мәнісі де – осында.

Жәлел ШАЛҚАР, «Ortalyq Qazaqstan»

Заң «Отбасының ішкі мәселесі» деген түсінікті өзгертті

Әйелдер мен балалардың қауіпсіздігін қорғауға кейінгі жылдары айрықша мән беріліп келеді. 2024 жылғы 15 сәуірде Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев әйелдердің құқықтары мен балалардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге қатысты заңға қол қойды. Құжат сол жылдың 16 маусымынан бастап күшіне енді.

Өзгерістің ең елеулісі – бұрын әкімшілік жауапкершілік шеңберінде қаралып келген кейбір әрекеттің қылмыстық санатқа ауысуы. Қылмыстық кодекске ұрып-соғуға қатысты 109-1-бап, денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіруге қатысты 108-1-бап енгізілді. Яғни, мемлекет отбасындағы күш көрсетуді «үй ішінің әңгімесі» деп жылы жауып қоюға болмайтынын айқын көрсетті.

Бұл – маңызды құқықтық бетбұрыс. Алайда, заңның катаюы қасіреттің тамырын бір күнде қырқып тастаймайды. Тұрмыстық зорлықтың астарында көбіне қордаланған реніш, әлеуметтік қысым, тәуелділік, қорқыныш, жұмыссыздық, қарыз бен тұрмыстық күйзеліс тәрізді бір-біріне шырмалған түйткіл жатады. Бұлардың ешқайсысы зорлықты ақтамайды. Бірақ, алдын алу жұмысы сол себептерді де айналып өтпеуі тиіс.

Әлеуметтік қиындық ақтау емес

Отбасындағы тыныштықты қаржымен өлшеуге болмайды. Дегенмен, табыс азайып, жұмыссыздық қысып, қарыз көбейген сайын шаңырақ ішіндегі психологиялық салмақтың ауырлайтыны бар. Сондықтан, әлеуметтік қолдау мен жұмыспен қамту да отбасы әл-ауқатын нығайтудың бір тетігі саналады.

Биылғы алғашқы жартыжылдықтың қорытындысы бойынша Қарағанды облысында 18 303 көпбалалы отбасы тіркелген. Бір жыл бұрын олардың саны 16 612 болыпты.

Ал, атаулы әлеуметтік көмек алушылар, керісінше, азайған. 2023 жылы АӘК-ті 2 086 отбасы, 9 636 адам алса, 2024 жылы – 1 422 отбасы, 6 648 адам, 2025 жылы – 993 отбасы, 4 638 адам алған. 2026 жылдың алғашқы алты айында бұл көрсеткіш 572 отбасыға, яғни, 2 638 адамға дейін төмендеген. Осы отбасыларға 127 млн теңге көлемінде көмек көрсетіледі.

– Біздің мақсатымыз – мұқтаж отбасыға жәрдемақы бере отырып, оны қиын жағдайдан шығаруға мүмкіндік жасау. Сондықтан, АӘК жүйесінде еңбекке қабілетті азаматтарды жұмыспен қамтуға, отбасының табысын арттыруға басымдық беріледі, – дейді облыстың жұмыспен қамтуды үй-

лестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы басшысының орынбасары Асем Жүнісбекова.

Әлеуметтік қолдаудың тағы бір өзегі – бала. Биылғы алғашқы жартыжылдықта АӘК алатын отбасылардағы 1 жастан 6 жасқа дейінгі 820 балаға қосымша төлем тағайындалып, 14,6 млн теңге бөлінген.

Әрине, жәрдемақы жанға медеу болғанымен, отбасындағы сыйластықты сатып ала алмайды. Материалдық қолдау тұрмыстың жүгін жеңілдетеді, ал, шаңырақтың шырайын кіргізетін – жауапкершілік, түсіністік пен өзара құрмет. «Ашу – дұшпан, ақыл – дос» дегеннің салмағы дәл осындайда сезіледі.

Әр деректе – бір тағдыр

Облыстың полиция департаментінің мәліметінше, 2026 жылдың алғашқы жеті айында отбасылық-тұрмыстық қатынастар саласында жасалған қылмыстар былтырғы сәйкес кезеңмен салыстырғанда 30,7 пайызға азайған. Былтыр 78 қылмыс тіркелсе, биыл 54 жағдай есепке алынған.

– Бұл – алдын алу жұмыстарының нәтижесін көрсетеді. Дегенмен, бір қылмыстың өзі – бір отбасының, бірнеше адамның тағдыры. Сондықтан, біз үшін әрбір жағдайдың алдын алу маңызды, – дейді облыстық полиция департаменті отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылықпен күрес бөлімінің бастығы, полиция подполковнигі Гүлбану Сатпаева-Алпысбаева.

Статистиканың ар жағында күнделікті атқарылып жатқан ауқымды жұмыс тұр. Биыл тұрмыстық салада құқық бұзған 5 155 адамға әкімшілік шара қолданылған. 4 959 қорғау нұсқамасы шығарылып, 1 188 адамға ерекше талап белгіленген. Қорғау нұсқамасын бұзғаны үшін 745 адам, ерекше талаптарды орындамағаны үшін 1 279 адам жауапқа тартылған.

Бұл сандардың әрқайсысы – бір шаңырақтағы қауіптің ресми тіркелген белгісі. Демек, жанжал қылмысқа ұласпай тұрғанда араласу, қауіпті әрекетті шектеу және жәбірленушіні қорғау – ең маңызды міндет.

Баспана ғана емес, қайта аяққа тұруға мүмкіндік

Қазір облыста тұрмыстық зорлық-зомбылық құрбандарына арналған төрт дағдарыс орталығы жұмыс істейді. Жыл басынан бері олардың сенім телефондарына 431-ден астам адам хабарласқан. 25 адам, оның ішінде, 15 әйел мен 10 бала, уақытша баспанаға орналастырылды.

Ал, Отбасына көмек көрсету бірыңғай орталығының мамандары жыл басынан бері шамамен 1 425 адамды қабылдаған. Соның ішінде, тұрмыстық зорлық-зомбылық белгілері бойынша 73 өтініш тіркелген. 95 адам психологқа, 98 адам заңгерге жүгінген. 45 адам медиатор көмегін пайдаланса, 25 адам жұмысқа орналасқан.

Әйелді зорлық жасаушыдан уақытша ғана алыстату жеткіліксіз. Барар жері, өз табысы,

құқықтық әрі психологиялық тірегі болмаса, адамның қайтадан бұрынғы ортасына оралу қаупі бар. Сондықтан, дағдарыс орталығының міндеті – паналата отырып, қауіпсіз әрі дербес өмірге қайта қадам басуына мүмкіндік беру.

«Неге кетіп қалмады?» деу оңай...

Сырт көзге бәрі оңай көрінуі мүмкін. Қол көтерсе – кету керек, қорқытса – полицияға бару керек. Бірақ, зорлықтың психологиясы күрделі.

Әйелдің арыз бермеуіне немесе берген арызын кейін қайтарып алуына қорқыныш, ортақ бала, баспананың болмауы, материалдық тәуелділік, туыстарының қысымы, «отбасым бұзылмаса екен» деген үміт себеп болуы ықтимал.

Облыстың полиция департаменті қоғамдық қауіпсіздік басқармасы отбасылық-тұрмыстық зорлық-зомбылыққа қарсы күрес бөлімінің инспекторы, полиция аға лейтенанты Айзада Досмағанбетованың айтуынша, тәжірибеде шамамен әрбір үшінші-төртінші әйел кейін арызынан бас тартуға немесе татуласуға әрекет жасауы мүмкін.

– Оның себептері – әртүрлі. Материалдық тәуелділік, ортақ балалар, баспананың болмауы, қорқыныш, туыстарының қысымы және «отбасы сақталса екен» деген ой. Сондықтан, біздің міндетіміз – әйелді кінәлау емес, оның қауіпсіздігін қамтамасыз етіп, өз бетінше шешім қабылдауына жағдай жасау, – дейді ол.

Отбасына көмек көрсету бірыңғай орталығының психологы Гүлзина Беркінбаева ұзақ уақыт зорлық көрген адамның өзіне деген сенімін жоғалтып, қорқыныш, күйзеліс, өзін кінәлау мен дәрменсіздік сезіміне бой алдыруы мүмкін екенін айтады.

– Сондықтан, «Неге кетіп қалмады?» деп әйелді кінәлауға болмайды. Оған ең алдымен қауіпсіз орта мен психологиялық қолдау қажет, – дейді психолог.

Орталықта алдымен, адамның қауіпсіздігі мен эмоционалдық жағдайына мән беріледі. Психолог қорқыныш пен кінә сезімін жеңуге, өзіне деген сенімді қайта қалыптастыруға көмектеседі. Қажет жағдайда заңгер мен әлеумет-

тік қызметкер де тартылады.

Орталық заңгері Әсет Карбузов әйелдердің ең алдымен, өз құқығын білгені дұрыс екенін айтады. Олар полиция шақыруға, сот-медициналық сараптамадан өтуге және өзіне келтірілген зиянды тіркетуге құқылы. Қауіп денгейіне қарай зорлық жасаушыға қорғау нұсқамасы шығарылуы мүмкін.

Ал, полиция инспекторының мәліметінше, профилактикалық есепте тұрған тұлғалардың шамамен 10-20 пайызы қайта құқық бұзушылық жасау қаупі жоғары санатқа жатады. Олар бақылауда болады, қорғау нұсқамалары шығарылады, профилактикалық әңгімелер жүргізіледі, қажет жағдайда сот арқылы ерекше талаптар белгіленеді.

«Балаларымның амандығын ойладымын...»

Статистика кейде салқын көрінеді. Ал, оның ар жағында тірі тағдыр, жан жарасы, баланың көз жасы бар.

Раушан Тоғызжігітова – бес баланың анасы. Жолдасымен 24 жыл бір шаңырақ астында ғұмыр кешкен. Өзінің айтуынша, кезінде отбасында махаббат та, сыйластық та, береке де болған. Тіпті, шаңырақ көтергендеріне 25 жыл толғанда теңізге барып демалулы жоспарлап, қаражат жинаған.

Алайда, уақыт өте жағдай өзгеріп, жанжал күш көрсетуге ұласқан. Раушан бірнеше рет жарақат алғанын, соның ішінде басынан зақымданғанын айтады. Ең ауыры – үйдегі ұрыс-керістің балалардың психикасына әсер етіп жатқанын аңғаруы. Сөйтіп, былтыр ажырасуға түпкілікті шешім қабылдайды.

– Балаларымның жағдайын ойладымын. Үйдегі ұрыс-керіс пен қысым олардың психикасына әсер ететінін түсіндім. Сыйластық пен мейірім қалмаған жерде бірге тұрудың мәні жоқ деп шештім, – дейді көпбалалы ана.

Раушан өмірдің талай белесін қара еңбегімен еңсерген. Жолдасымен ауылдан қалаға көшіп келіп, жоқтан бар жасаған. Құрылыс саласында жұмыс істеген, кейін бухгалтер мамандығы бойынша еңбек еткен. Одан соң кран жүргізуді үйреніп, Астанада мұнаралы кран жүргізушісі болған.

– Бәрін нәлден бастадым. Үй салдық, балаларды өсірдік, еңбек еттік. Мен отбасыма да, үйіме де қолымнан келгенше үлес қостым.

мүмкін, – дейді ол.

Раушан бүгінгі қоғамда қазақы тәрбие мен дәстүрдің әлсіреп бара жатқанына да алаңдайды.

– Қазақтың бұрыннан келе жатқан тәрбиесі мен даналығын жоғалтып алмауымыз керек. Әйел ерін сыйлап, қас-қабағына қарап, тапқанын ұқсатып, әр сөзге ермей, алға ұмтылса, ерлі-зайыптылар бір-бірін тыңдап, қиындықты бірге еңсеруге тырысса, көптеген жанжалдың алдын алуға болады, – дейді көпбалалы ана.

Әрине, бұл сөздің мәнін әйел зорлыққа шыдауы керек деп түсінуге болмайды. Қазақы тәрбиенің түпкі өзегі де – бір тараптың үнсіз көне беруі емес. «Ырыс алды – ынтымақ» дегенде халқымыз екі адамның бірін-бірі аяқасты етуін емес, ардақтауын айтқан. Отбасы сыйластық бар жерде ғана берік. Ал, адамның ар-намысына, денсаулығы мен өміріне қауіп төнген тұста үнсіздік ізгілікке жатпайды.

Үнсіздік – қауіптің серігі

Тұрмыстық зорлық бір күнде пайда болмайды. Оның алдында көбіне қорқыныш, қысым, үнсіздік, тәуелділік, қордаланған реніш пен дер кезінде көрсетілмеген көмек тұрады. Қауіптісі – осы жағдайлардың уақыт өте қалыпты құбылыс секілді қабылдануы.

Сондықтан, бүгінгі әңгімені тек «Зорлық жасаған адам қалай жазаланады?» деген сауалмен шектеу жеткіліксіз. «Осы қасіретке жетпей тұрып, біз не істей алдық?» деген сұрақ та әрқайсымыздың алдымызда тұруы тиіс.

Қазақ «ағайынның аза-ры болса да, безері болмайды» деген. Бүгін сол жанашырлықтың түрі өзгергенімен, мәні өзгермеуге тиіс. Көршінің үйінен жанжалдың даусы естілгенде «өздерінің мәселесі» деп теріс ай-

Сондықтан, балаларымның көз алдында үнемі жанжал болып, олардың болашағына зиян келуін қаламадым, – дейді Раушан.

Ажырасу барысында балалардың қамқорлығы, алимент пен ортақ мүлік мәселелері де көтерілген. Раушан бірінші кезекке перзенттерінің мүддесін қойған.

Алайда, отбасының басына түскен ауыртыпалық мұнымен аяқталмаған. Оның айтуынша, ажырасудан кейін бұрынғы күйеуі өзіне қол жұмсап, қайтыс болыпты. Осылай бес бала әкесінен айырылды. Раушан бала кезінде бірге шаңырақ көтерген жары мен балаларының әкесінен көз жазып қалды. Бүгінде перзенттерін өзі тәрбиелеп отыр.

Басынан өткен жағдай оның жастардың отбасы құруына көзқарасына да әсер еткен. Қызы ерте тұрмысқа шыққысы келгенде, алдымен білім алып, мамандық игеріп, еңбек етуге кеңес берген. Қызы анасының ақылын тыңдап, бүгінде өз шаңырағын көтеріп, анасына жиен немере сүйгізіп отыр.

– Отбасы құру – үлкен жауапкершілік. Алдымен білім алып, мамандық игеріп, еңбек етуге, отбасыны асырауға дайын болған жөн. Жастықпен қабылданған шешімнің салмағы кейін сезілуі

- РЕСМИ

Баланың несібесі кемімейді

Облыстық про-
куратура кәмет-
ке толмағандардың
құқықтарын қорғау
және сот шешімдерінің
уақытылы орында-
луын қамтамасыз ету
бағытында жүйелі жұ-
мыстар жүргізіп ке-
леді. Жыл басынан бері
прокурорлық қадағалау
актілерін қарау нәтижесінде мемлекет
кірісіне 323,9 млн теңге
өндірілген. Қабылданған
шаралардың нәтижесінде 252,4 млн
теңге көлеміндегі алимент
берешегі өтеліп, жүздеген баланың алимент
алуға қатысты заңды құқықтары қалпына
келтірілді.

 Жамал СОВЕТҚЫЗЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Прокурорлық қадағалау барысында заң талаптарын бұзғаны анықталған 58 сот орындаушысы тәртіптік жауапкершілікке тартылды. Сот шешімдерін орындаудан жалтарған 41 борышкер әкімшілік жауапкершілікке тартылған. Алимент төлеуден қасақана жалтарған азаматтарға қатысты қылмыстық-құқықтық шаралар да қолданылуда. Атап айтқанда, биыл Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 139-бабы бойынша 23 сотқа дейінгі тергеп-тексеру тіркеліп, төрт борышкер қылмыстық жауапкершілікке тартылды.

Мәселен, өңір тұрғыны
«З» үш айдан астам уақыт
бойы көмелетке толмаған
балаларына алимент төле-
уден жалтарған. Соны
салдарынан оның береше-
гі 2,7 млн теңгеге жеткен.
Сот үкімімен азаматқа бір
жылға бас бостандығын
шектеу жазасы тағайындал-
ды. Сонымен қатар, оған
пробациялық бақылау бел-
гіленіп, жыл сайын 100 сағат
көлемінде мәжбүрлі еңбек-
ке тарту міндеті жүктелді.
Прокуратура ата-ананың
баласын асырау міндеті мо-
ральдық жауапкершілікпен
қатар, заңмен бекітілген
міндет екенін еске салады.
Сот актілерін орындаудан
жалтару әкімшілік немесе
қылмыстық жауапкершілікке
өкпелі соғуы мүмкін.

Облыстық прокуратура сот шешімдерінің орындалуын қамтамасыз ету және кәсілетке толмағандардың құқықтарын қорғау бағытындағы жұмысты жалғастырады. Бұл мәселе прокуратура органдарының тұрақты бақылауында.

- Θ3ΕΚΤΙ

Сапар астарындағы ақиқат

Бір шаһар ішінде бір бағыттын бағасы бір күнде екі немесе үш есеге өзгеруі кәдік қазіре. Қарағандына санаға салмақ салып қоярлық «қалыпты құбылыс» жолаушыны кәдімгідей сар- санаға салып қойтын жері де бар. Такси бағамы қымбаттаған сайын қарапайым тұрғын жалақысының оған ілесе алмай келе жатқаны анық сезіледі. Мәселенің мәнісі тек тарифте болмас. Бағаның арғы түсында сұқсыр сұраныс, уыста тұрмас уақыт, кейде көлік тапшылығы және сыры жасырынған алгоритмнен құралған тұтас механизм бар...

 Ерқанат КЕҢЕСБЕКҰЛЫ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Тариф тізгінін кім ұстап отыр?

Ұлттық статистика бюросының ресми мәліметтеріне үңілгенімізде жыл басынан бері қазақстандықтар такси қызметіне бұрнaғыдан әлдеқайда жиі жүгінетінін білдік. Қаңтар-сәуір айларында тасымал-даушылар тарабы 74,5 млн жолаушыға қызмет көрсеткен. Демек, такси дегеніміз «көлігі жоқтар-дың» сен-салтанаты деуге келмес, қаланың күнделікті тіршілігіндегі инфрақұрылым тетігіне айналғалы қашан. Бәсі қасқалдақтың қанын-дай болған такси қоғамдық көліктің күнбе-күнгі орнын біртіндеп ығы-тырып келедерей. Сұраныс артса, баға да шарықтайды. Сұраныс атау-лысының өзін артқа тастаған тариф неге жалынан сипатпай тұр?! Нелік-тен есте жағымсыз жайт – арифме-тикалық емес, геометриялық про-грессияға ұласа берді?

Бірақтар такси сервистерінің басылары тартитің мұншалық қымбаттап жатқанын жасырмайды. «Ымбаппап, ымбаппап, такси кетті қымбаттап!» деген су жаңа мәтел халық арасында гулеп жүр. Тіпті, әнге қосып айту ғана қалғандай... Салалық сервистер өкілдерінің алға тартқан мәліметіне сенсек, былытр тартитің базалық өсімі шамамен 8 пайызды құраған. Қағаз жүзінде аса жоғары көрсеткіш болмағанымен, тіпті, ресми инфляция деңгейінен де төмен көрінеді. Бірақ, мұнымыз – тек бастапқы қисап көлемкесі ғана. Бір сапардың өзіндік құны бірнеше құрамдас бөліктен тұрады. Оның шамамен 12 пайызы жанармай шығынына тиесілі болса, 30 пайызға жуығын «рэйзинг» деп аталатын шығындар құрайды. Яғни, көліктің қажетті уақытта, қажетті жерден табылуын қамтамасыз етуге қететін шығын. Дәл осы екінші фактор қарапайым арифметикалық өсімді геометриялық прогрессияға айналдырады екен-мыс. Әр мезет, табиғат маусымы, әр мереке қалыпты бағамды белгілі бір коэффициентке көбейте салады. Коэффициенттер көшкіні жалақы сынды жылына бір рет индекстелмейді. Асау алгоритм оларды әр минут сайын қайта есептеп отырады.

Бұған нарық ойыншыларының өздері атап отырған қадімгі факторлар да қосылмақ. Жанар-жағармай мен автокөлік бөлшектерінің қымбаттауы, жүргізушілердің жаалайқа деген талабының өсуі, ең «сезімтал» тұсы – агрегаторлар алымының артуы жолаушы сапарын «құрса, келгісіз» ететіндей халге мұқтақ қыла түсуде. Жеке тасымалға сұраныс еселеп өскенмен, нарықтағы бөсеке әлі де әліс. Жолаушының көз алдында іс жүзінде бағасы мен қызметі жағынан бір-біріне тең үш-төрт сервисін таңдауы болмаған жерде, нарықтағы басым тасымалдаушылардың бағаға қатысты маневр жасау мүмкіндігі де алдында арта түседі.

Кім ұтты, кім ұтылды?

Мұндағы мәселе мынада. Жол қысқартушы үшін бағанын өсуі жүргізушінің табысы да дәл сондай мөлшерде артады дегенді білдірмесе. Таң алакеуімен көзін тырнап ашып тұрған, он екі сағат бойы рөлде отыратын сол жүргізушінің жағдайы мүлде басқаша. Бұл тізбекте агрегатор – баға қалыптастырудың толыққанды қатысушысы. Ол болса, әр сапардан алым ұстап қана қоймай, тарифке жоғарылатушы коэффициентті қашан қосу керектігін шешетін алгоритмді де басқарады. Жүргізуші өскен жолақының белгілі бір пайызын алады. Бірақ, инфляцияның бүкіл салмағын өзі көтереді. Техникалық қызмет көрсету шығындары оның табысынан әлдеқайда жылдам қымбаттайды. Яғни, жолаушы көбірек төлегенмен, жүргізуші соған сай көбірек табыс таппайды. Мәлім жайт, арадағы айырма платформаның пайдасында қалады. Бағаның «қымбаттауы» деген сөздің астарында жатқан негізгі жұмбақ механизм де – осы.

Анықтағанымыздай, экрандағы цифр ақша ағынының бүкіл тізбек ішінде қайта бөлінеді. Оның екі шетінде – жолаушы мен такси жүргізушісі. Екеуі де қымбатшылықтың салмағын сезінеді. Ал, осы тізбектегі үшінші, көзге көрінбейтін қатысушы ұтатын жағдайда қалады.

Назар аударсақ, рөлде отырғандардың өз шындығы бар. Және ол сарашылардың есептеріндегідей жытырап тұрмағаны анық. Көлік тұрақтары мен ғалаттор кеңістігіндегі формуларда жүргізушілермен болған әңгімелердің түйіні бір жерге келіп саяды. Жанар-жағармай бағасы сервис алымның төмендеуінен жылдымырақ өсіп жатыр. Несиеге алынған көлік жытына бір реттен жиі жөнелуді қажет етеді. Ал, жолаушы артық төлем деп қабақдайтын «карбалас сағаттар» жүргізуші үшін тапсырыс күтіп, бос өткен күннің шығынын өтеу арқылы ең болмаса, табысқа шығудың жалғыз мүмкіндігі болып отыр.

– Бағаны біз белгілемейміз. Оны қолымыздағы қосымша белгілейді. Бірақ, неге екені белгісіз, наразылық бізге бағытталды, – деп таксиді жүргізушілерінің көбі жолаушылар шағымы туралы сөз қозғалғанда өз уәжін осылайша түйіндейді.

Жолаушы талабы да ескеріледі. Адамдар жүргізушінің еңбегіне сай бірлік ақы төлеуге дайын. Есесіне әділ сапар үшін ғана тәуліктің әр мезгілінде әр бағам сомасын төлеуге келіскісі жоқ. Әсілі, қарағандылықтарды бағаның өсуінен төрі оның қалай белгіленетіні көбірек аналдандады.

Баға, қайда барасың?

Биыл мамырдан бастап, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі такси тасымалдаушыларына қатысты хабарлама беру тәртібін күшейтті. Ендігіде жергілікті атқарушы органлаға ха-

барлама тапсырған кезде көліктің мемлекеттік нөмірі мен шығарылған жылын көрсету қажет. Бір қарағанда, мұнысы техникалық талап қақпексіді. Алайда, ол нарықты бақылау мен қадағалау үшін саланың ашықтығын арттыра түседі. Қазақстан такси қызметтерінің республикалық қауымдастығы өз кезегінде мәселені нысаналы түрде шешуді ұсынып отыр. Яғни, агрегаторлардың серіктес жүргізушілерден алатын ең жоғары алым мөлшерін шектеу қажет деп санайды осы тарап. Қауымдастық өкілдерінің бағалауынша, нарықты өркендеттің цифрлық реттеу бүгінде құқықтық алаңдан тыс жұмыс істеп жүрген 50 мыңнан астам жүргізушіні «көленкелен» шығаруға септігін тигізеді.

Quest MRC агенттігінің билікпен жауапқа жүргізіген тәуелсіз мониторингтің нәтижесінде ақуалдың объективті көрінісін берердей. Зерттеу нәтижесіне қарағанда, таңерттегі сапарлардың орташа құны күндізгіден қымбатрақ, ал кешкі уақытта тарифтер айтарлықтай төмендейді. Зерттеудің басты қорытындысы жағрапиялық айырмашылықта жатыр. Астана мен Алматыда жол жүрудің орташа құны өңірлерге қарағанда шамамен 40 пайызға жоғары. Бір қызығы, ұзақ сапарлар қысқа бағыттарға қарағанда салыстырмалы түрде тиімдірек болып шыққан. Мәселен, 9-12 шақырымдық бағыттағы бір шақырымға шаққандағы тариф 2-4 шақырымдық сапарға қарағанда едәуір төмен. Себебі, қысқа бағыттарда көліктің шақырудың белгіленген ең төменгі құны есепке алынады. Қымбат бағам тұрғысында Алматы, Астана, Атырау мен Ақтау аймақтары көш басында. Қарағанды рейтингте орта тұста тұрғанымен, алаңдатырлық ахуал жоқ емес. Қала аумағы агрегаторлар арасындағы бәсекелестік толыққанды жұмыс істеуі үшін тиім шағын болғанымен, сапарға деген сұраныс көлік паркі жаңарғанша жылдам қарқынмен өсетіндей жеткілікті халқы бар.

Жайлылық тұзағы

Не дегенімізбен, он бес минутта жаңу жегуге болатын жерге де такси шақыру әдеті соншалық орнығып кеткендіктен, көптеген қарағандылықтың санасында қоғамдық көлік ақыла қонысыз, тек амалсыздан жүгінетін «сонғы» нұсқаға айналған. Яғни, қалтасы жұқа жандардың таңдауы секілді қабылданады. Қостанай ахуал. Такси сапарлары 300-400 теңге тұрған кезде уақыт үнемдеу үшін артық ақы төлеу өзін толық ақтайтын бұрынырақ, Алайда, қарбалас уақытта тариф екі-үш есеге қымбаттағанда, есеп-қисаптың өзі жайлылықтың пайдасын жұмыс істеуден қала береді. Жеті минуттың орнына он бес минут жүретін, бірақ бірнеше есе арзан автобус қайтадан тиімді таңдау бола бастайды. Тек мұны көпшілік таксисомасынан ашып, экраннан күтпеген жерден көк нөл артық тұрған

соманы көргенге дейін есіне түсіре бермейді.

Мәселенің әмбебап шешімі жоқ. Мұнда әрқайсымыз түйткілдің белгілі бір бөлігін шешетін бірнеше шараны қатар қарастырған жөн болар деген ойға қабилымыз. Біріншіден, цифрлық ашықтық қажет. Ортақ сапарға арналған қосымшалар емес, алдына ала белгіленген тарифпен жұмыс істейтін сервистер жолаушыға жолға шығар алдында қанша төлейтінін нақты білуге мүмкіндік береді. Екіншіден, корпоративтік және әлеуметтік шешімдерге назар аударған қолайлы. Кәсіпорындардың қызметкерлерін арнайы көлікпен тасымалдау, студенттер мен зейінкерлерге жеңілдетілген жол жүру билеттерін ұсыну, сондай-ақ, дәл тақша бағасы шарықтайтын «қарапалас сағаттарда» қоғамдық көліктің түнгі бағыттарын ұйымдастыру – сұранысты теңгеруге көмектесетін тетіктер. Үшіншіден, агрегатор алымына шекті мөлшер белгілеу енгізуден, жолаушыны емес, жүргізушіні қорғайды. Ақырында, ең көп елене бермейтін, бірақ, қарапайым шешімнің бірі – пайдалы әдет. Орғынды жерде қала тұрғындарының жаяу жүруге және қоғамдық көлікке қайта оралуы үшін заң да, қомақты инвестиция да қажет емес-ау! Тек такси шақыруға мәжбүрлейтін рефлексті қайта қарастырудың мәні бар. Яки, қолымыздағы қосымшаны ойланбастан ашпас бұрын кейде «осы жерге жаяу барып қайтуға болмас па еді?» деп бір сәт ойланғанның өзі жеткілікті.

Жайлылыққа қаншалықты көбірек сүйенсек, одан бас тартуға соншалықты құлықсыз болмыз. Тіптен, бас тартқысыз келмеген сайын нарық та бағаны соғұрлым сенімді түрде көтере береді. Біз көлікке көбіне жүріп өткен шақырым үшін емес, ойланбау, жоспарламау, құтпееу құқығы үшін төлейтін болдық задында.

Такси бізге жол қысқартты. Есесіне ойланатын аралықты да қысқартқандай. Қосымшаны апармай, көлік келеді. Бағаны көреміз де жөнелеміз. Жолаушы тарифке шағынады. Жүргізуші табысқа шағынады. Агрегатор алгоритмге сілтейді. Ал агрегатор сұранысқа қарайды. Сұраныс болса, баға өседі. Баға өссе, біз төлейміз. Осы шеңбердің ең қызық тұсында шығатын есеп те бар. Оның тұтқасы біздің қол қосымызға.

- МЕРЕКЕ ҚАРСАҢЫНДА

Кеншілер даңқына тағзым

Кеншілер өлкесінің мақтанышына айналған «Шахтер» футбол клубы Кеншілер күніне арналған мерекелік іс-шаралар легін бастап кетті. Айтулы құн қарсаңында клубтың негізгі құрамы, жастар командасы мен академия тәрбиеленушілері Орталық саябақта орналасқан «Кеншілер» ескерткішіне гүл шоқтарын қойып, кенші еңбегіне құрмет көрсетті. Сонымен қатар, Костенко шахтасындағы «Шахтер даңқы» монументіне және Мәдениет үйі алдындағы кеншілер ескерткішіне арнайы барып, шахтерлер рухына тағзым етті.

 Ербол ЕРБОЛАТ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Ұжымды клубтың бас бапкері Андрей Финонченко мен команда капитаны Игорь Шацкий бастап келді. Олар жастарға үлгі көрсетіп, кеншілердің ерен еңбегіне құрмет көрсету – туған өлкенің тарихы мен дәстүріне тағзым етудің жарқын көрінісі екенін баса айтты.

– Қалаңың басты символына айналған «Шахтер» футбол клубы мен кеншілер қауымының арасында терең, ажырамас байланыс бар. Кезінде ауысымнан шаршап шыққан жұмысшылардың жанына медеу, көңіліне демсе болатын жалғыз қуанышы – футбол еді. Команданың «Шахтер» деп аталуының өзінде осы бір тарихи сабақтастық пен өңірлістігі өңірдің рухы жатыр.

Кеншілер шаһарының жастары өз өңірінің тарихын біліп, еліне елеулі үлес қосқан аға буынның

ерлігін әрдайым мақтанышпен
еске алуы тиіс, – деді капитан
Игорь Шацкий.

Алдағы уақытта мерекелік іс-шаралар легі жалғаса бермек. Клубтың медиа-директоры Бекежан Ардақұлы «Шахтер» академиясының тәрбиеленушілері кәсіпорындарға арнайы барып, кеншілердің күнделікті еңбегімен жақынайық танысып, өндіріс орындарына экскурсия жасай-тынын жеткізді. Бұл бастаманың мақсат футболшыларға кенші мамандығының жауапкершілігі мен маңызын тереңірек түсініп, туған өлкеңің еңбек дүстүрін тануға мүмкіндік беретінін баса айтты.

– Бұл бастаманың басты мақсаты – клуб сапындағы жас футболшыларға өңірдің бай тарихын ұғындырып, шахтер кәсібінің қадір-қасиетін дарыту. Бұдан бөлек, академия мен қыздар командаласы «Қарағанлытөкемір» мен

«Qarmet» кәсіпорындарына арнайы экскурсия жасап, ауыр өндіріс тынышымен жақын танысады. Мерекелик апталық спорттық бәсекелер мен ардагерлерге ізет білдіру шараларына ұласады. Екінші лига аясында өтетін «Шахтер» мен «Ертіс» клубы арасындағы кезекті матч та көшілер тақырыбына арналмақ. Матч басталмас бұрын көпжылдық еңбек өтілі бар өндіріс ардагерлеріне арнайы клубтық формалар табыс-талып, құрмет көрсетіледі, – делі-ол.

Айта кетейік, мереке қарсаңында «Шахтер» мен «Qarmet» ұжымы ардагерлерінен жасқалған төрт команда арасында жолдастық турнир өтеді.

Суретті түсірген автор

• ҚАЗАҚ КҮРЕСІ

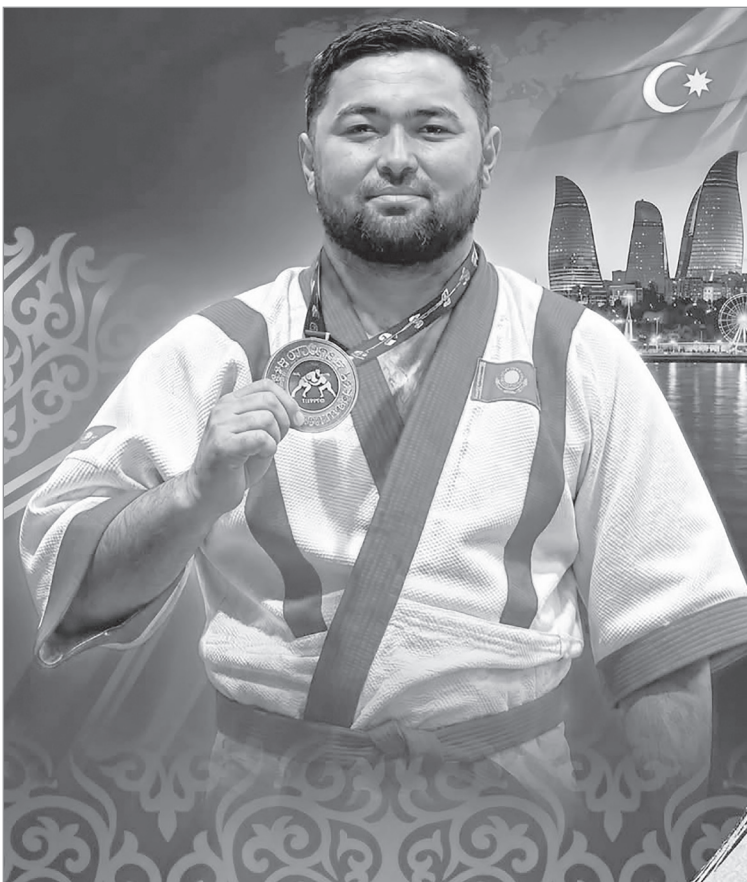
Күміспен күптелген намыс

Қазақ күресінен ел намысын әлемдік аренада қорғаған қарағандылық балуан Ерғанат Молдағұлов жүлделі орыннан көрінді. Ол Әзірбайжан астанасы Бакуде өтіп жатқан ересектер арасындағы XII әлем чемпионатында 100 келіге дейінгі салмақ дәрежесінде күміс медаль жеңіп алды.

Аида РАХЫМҚҰЛ,
«Ortalyq Qazaqstan»

22-23 тамыз күндері Baku Sports Palace спорт кешенінде өткен дүбірлі додаға әлемнің 30-ға жуық елінен 300-ден астам спортшы қатысты. Белдесудің сан қырын менгерген тәжірибелі балуандар бас қосқан байрақты бөсекеде ерлер мен әйелдер арасында 16 салмақ дәрежесі бойынша әлем чемпиондары анықталды.

Қазақстан құрамасы жарысқа барлық салмақ дәрежесі бойынша толық құраммен қатысып, ел қоржынына алғашқы күннен-ақ қомақты жүлде түсірді. Жарыстың алғашқы күнінің қорытындысы бойынша ұлттық құрама 3

алтын, 1 күміс және 1 қола медаль еншіледі. Әсіресе, ерлер құрамасының өнері көпшіліктің көңілінен шықты. Төрт салмақтың үшеуінде қазақстандық балуандар топ жарып, чемпион

атанды. Ал, қарағандылық Ерғанат Молдағұлов 100 келіге дейінгі салмақта қарсыластарына лайықты қарсылық көрсетіп, финалға дейін сүрінбей жетті. Шешуші белдесуде жеңіске бір қадам жетпей, әлем чемпионатының күміс жүлдесін қанағат тұтты. Дегенмен, бұл нәтиже – спортшының шеберлігі мен табандылығының, сондай-ақ, Қарағанды балуандары мектебінің әлеуетін көрсететін айтулы жетістік.

Байрақты бөсеке United World Wrestling халықаралық ұйымының талаптарына сәйкес Qazaq Kuresi қауымдастығы мен Әзірбайжан Ұлттық спорт түрлері қауымдастығының бірлесуімен ұйымдастырылды.

Бакудегі додаға Қазақстанның ел чемпионаттарында, республикалық және халықаралық жарыстарда шыңдалған үздік балуандары аттанды. Ұлттық құрама спортшылары үшін бұл – ел намысын қорғап, қазақ күресін әлемге танытуға үлкен мүмкіндік.

Сурет Жоғары спорт шеберлігі мектебінен

• ДЗЮДО

Ел мерейін үстем етті

Теміртаулық жас спортшы Әділжан Жаудинов дзюдодан кадеттер арасындағы әлем чемпионатында Қазақстан қоржынына алтын медаль салды. Эквадордың Гуаякиль қаласында өтіп жатқан әлем біріншілігінде ол 90 келіден жоғары салмақта өнер көрсетіп, барлық қарсыласынан басым түсті.

Аида РАХЫМҚҰЛ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Шешуші финалдық белдесуде Әділжан Ресей спортшысы Абдулманаф Рамазановпен кездесіп, жеңіске жетті. Осылайша теміртаулық дзюдошы әлем чемпионатының алтын тұғырына көтеріліп, ел мерейін үстем етті.

Жас спортшының бұл жеңісі Қазақстан құрамасының жарыстағы үшінші алтыны болды.

Бұған дейін Ғабит Расулхан 60 келіге дейінгі, ал Фатима Сұпығалиева 52 келіге дейінгі салмақта қарсыластарынан басым түсіп, әлем чемпионы атанған еді.

Жекелей сайыстардың қорытындысы бойынша Қазақстан құрамасының қоржынында 3 алтын, 3 күміс және 4 қола медаль бар. Осылайша қазақстандық дзюдошылар кадеттер арасындағы әлем чемпионатында барлығы 10 жүлде иеленді. Сонымен қатар, ұлттық құрама

аралас командалар арасындағы жарыста да үздік нәтиже көрсетті. Қазақстандық дзюдошылар финалда Бразилия құрамасын 4:3

есебімен жеңіп, жарыстың алтын медалін еншіледі.

Сурет жеңімпаздың жеке мұрағатынан

• ФУТБОЛ

Жолдамаға бір табан жақындады

Футболдан Қазақстан бірінші лига ойындарының 19-туры мәреге жетті. Қарағандылық «Шахтер» өз алаңында елордалық «Астана» жастарын қабылдап, кездесу жерлестеріміздің жеңісімен (4:0) аяқталды. Осылайша, жерлестер маңызды ойында ұпай жоғалтпай, Премьер-лига жолдамасына жақындай түсті.

Ербол ЕРБОЛАТ,
«Ortalyq Qazaqstan»

Бірінші лига ойындарының аяқталуына небәрі жеті тур ғана қалды. Ал, қарағандылықтар осымен 12 ойын қатарынан жеңілмей келеді. Негізі, жерлестер бірінші айналымда елордалықтардан 3:4 есебімен жеңіліп еді. Бұл жолы өз алаңында қарымта қайтарды.

Алаң иелері ойынның небәрі 15-ші минутында есеп ашты. Оң қапталдан ортаға ойысқан шабуылшы Артем Литош қарсылас қақпасына жақындай келіп, әріптесі Диас Қалыбаевқа пас асырған. Ал, ол болса өзіне келген мүмкіндікті мүлт жібермей, допты қақпаға дәл бағыттап үлгерді. Ойынның 40-шы минутында Артем қайтадан көзге түсті. Бұл жолы шабуыл сол қапталдан

ұйымдастырылған. Александр Мигунов қарсылас қақпасының тұсына келгенде ортада жүрген әріптесі Артемға пас асырады. Ал, Артем мүлтіз кетпеді. Осылайша, кездесудің алғашқы бөлігі 2:0 есебімен алаң иелерінің пайдасына шешілді. 51-ші минутта Диас Қалыбаев, 75-ші минутта Андрей Ульшин көзге түсіп, таблодағы көрсеткішті 4:0-ге

жеткізді. Сөйтіп, «Шахтер» маңызды ойында жеңіске жетіп, турнир кестесіндегі орнын нығайта түсті.

– Жаттығуда не жасадық, не көргім келді, соның бәрін жігіттер бүгінгі ойында көрсетті. Жасыл алаңда барын салды. Қарсыластар допқа иелік етіп, прессинг жасайды. Біз осы тактикасына қарсы ойнап, жігіттердің әрқайсысына

жеке тапсырма бердім. Алаңға шыққанда біз олардың барлығына тыңғылықты дайын болдық. Нәтижесінде, қарсылас қақпасына керемет төрт гол салды, – деді бас бапкер Андрей Финонченко.

Жалпы, бұл лигадан Премьер-лига ойындарына тек екі үздік командаға ғана жолдама беріледі. Қазіргі уақытта жерлестер турнир

• ЖАҢА КІТАП

Шаһар шежіресі

Биыл Приозерск қаласының 70 жылдығы. Осыған орай өлкетану жинағы жарық көрді. Туған өлкенің тарихын түгендеп, өткені мен бүгінін сабақтастырған кітап тың деректермен толыққан.

Ерік НАРЫН,
«Ortalyq Qazaqstan»

«Ұлы Дала төсінде туған қала». Приозерск қаласының 70 жылдық мерейтойына арнайы шығарылған жаңа өлкетану жинағының атауы осындай. Туындыда архивтік құжат, сирек кездесетін суреттер қамтылған. Су жаңа жинақтың лентасы салтанатты түрде киылды. Оған қала әкімі қатысып, тұрғындарды құттықтады.

– Бұл жинақ қала тарихын айна-қатесіз қамтыған деректерімен құнды. Бай тарих арқылы туынды құнды. Әр парағындағы мол мұрағат, естеліктерге қарап, қаланың даму жолын байқауға болады. Бұл үлкен еңбектің жемісі екені сөзсіз, – деді Приозерск қаласының әкімі Мансур Ахметов.

Жинақ арқылы қаланың 1956 жылы негізі қалану тарихынан бастап, даму жолын және әскери сынақ полигонының қалыптасу кезеңдерімен танысуға болады. Приозерск қаласының өткені мен бүгінін байланыстыратын тарихи деректер, шежіре және өлке туралы танымдық материалдармен толыққан.

– Бұл кітап екі тілде жарық көрді. Қазақша атауы «Приозерск: ұлы дала төсінде туған қала» және орысша атауы «Приозерск: город рожденный степью» деп аталады. Аталған жинақтың басты мақсаты қаланың даму жолы, Сарышаған мемлекеттік ғылыми зерттеу сынақ полигоны жайлы, тарихи мұраны көпшілікке таныстыру болды, –

деді Приозерск қалалық кітапханасының директоры Павлина Кенжебекова.

Жинаққа енгізілген QR-кодтар арқылы оқырман қала тарихына қатысты электрондық материалдарға қол жеткізе алады. Туындыда өткен күннің ізі, әрбір дерегінде тарихтың табы жатыр. «Бұл кітап қала тарихы ғана емес, талай ұрпақтың тағдыры» дейді шаһардың қалыптасу жолында еңбек еткен тұлғалар.

– Мен 1994 жылы қалада жылу болмаған қиын кезеңдерді бастан өткердім. Қазір көп өзгерісті байқаймын. Алматыдан жиі келіп тұрамын. Игілігі мол жұмыстар жүріп жатыр. Қала өзгеріп, көркейіп келеді. Осындай қала тарихын қамтыған жаңа кітапты мектептерге, жоғары сыныптарға таратып оқытса да артық болмас дер едім. Бұл қаланың азаматтары еліміздің дамуына зор үлес қосты деп есептеймін. Жерлестерімізмен мақтанамын. Еңбекқор, адал, сабырлы. Мұндағы халықтың ішкі мәдениеті өте жоғары. Жастар да талантты және талантты. Соларға қарап, осы шаһардың болашағына зор үміт күтемін, – деді Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагері Нұрлан Паржаңов.

Тұтас бір дәуірді арқау еткен жинақ осылайша қалың оқырман қауымға жол тартты. Қаладағы кітапханалардан бөлек, белсенді жастарға да арнайы табысталды.

ПРИОЗЕРСК

Сурет автордан

Турнир кестесі ҚРЧ. Бірінші лига. 19-тур

Ор.	Клуб	Ой.	Ұт.	Т	Ж	Д/а	Ұп.
1	«Шахтер»	19	17	1	1	55-7	52
2	«Қайрат-Жастар»	19	14	4	1	60-10	46
3	«Тұран»	19	12	2	5	37-17	38
4	«Академия Оңтүстік»	19	10	3	6	31-25	33
5	«Жайық»	19	8	3	8	18-23	27
6	«Астана Ж»	19	8	2	9	29-37	26
7	«Батыр»	19	7	5	7	26-34	26
8	«Тараз»	19	7	4	8	24-24	25
9	«Каспий Ж»	19	7	4	8	27-31	25
10	«Хан-Тәңірі»	19	6	3	10	23-35	21
11	«Ақтөбе-Ж»	19	5	5	9	34-60	20
12	«Арыс»	19	4	3	12	20-39	15
13	«Елімай Ж»	19	3	3	13	16-37	12
14	«Тобыл»	19	2	4	13	31-52	10

кестесінде 52 ұпаймен көш бастап тұр. Алматылық «Қайрат» жастары 46 ұпаймен – II орында, түркістандық «Тұран» 38 ұпаймен III орында келеді. Алда әлі жеті тур бар.

Егер, жерлестер екі немесе үш ойыннан жеңіліп, ұпай жоғалтса, турнир кестесінде II сатыға түседі. Ондай жағдайдың өзінде де олар II орынмен Премьер-лига сапына қо-

сылады. Алайда, жерлестер алдағы ойындарда оңайлықпен ұпай жоғалта қоймайды. Олай дейтініміз, бұл қарсыластарды бірінші айналымда жеңген. Соңғы ойын – «Алматы» жастарымен өтеді. Өткен жолы қос қарсылас тең тартқасқан болатын.

Сурет клубтың әлеуметтік желідегі парақшасынан

ORTALYQ QAZAQSTAN
Қарағанды облыстық қоғамдық-саяси газеті

Құрылтайшысы: облыс әкімдігі
МЕНШІК ИЕСІ: «Saryarqa Aqparat» ЖШС

Директор
Қайрат Жүнісұлы ӘБІЛДА

Директордың орынбасары
Станислав Альбертович ПЕСНЕВ

Директордың орынбасары
Галия Боранқұлқызы БАСТЕНОВА

Бас редактор
Е.К. МҰСАБЕК

Бас редактордың орынбасары
Қ.А. АЙТЖАН

Сайт редакторы
А.Ә. СОВЕТ

Жауапты хатшы
С.Б. ПИЯШ

Телефондар:
Бас редактор: 43-38-53
Бас редактордың орынбасары: 43-58-08
Интернет-редакция редакторы: 43-38-33
Жауапты хатшы: 43-49-72
Жарнама, факс: 43-57-82, 43-21-55;

Меншікті тілшілер:
Ақтоғай, Шет, Балқаш,
Приозерск: 8-702-293-13-70
Қарқаралы, Нұра,
Осакаров: 8-702-216-73-50
Теміртау, Саран, Шахтинск, Абай,
Бұқар жырау: 8-775-189-33-19

- Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция көзқарасын білдірмейді.
- Жарнамалар мен хабарландырулардың мазмұнына жарнама беруші жауап береді.
- Газетте жарияланған материалдарды сілтемесіз көшіріп басуға болмайды.
- Материалдың жариялану ақысы төленген

Газет Қазақстан Республикасы Ақпарат және Қоғамдық даму министрлігінің Ақпарат комитетінде қайта тіркеуден өтіп, 2020 жылғы 15 желтоқсанда № KZ18VPY00030163 күәлігі берілді.
Газет сейсенбі, бейсенбі, сенбі күндері шығады.
Мекенжайымыз: 100009, Қарағанды қ., Әлімхан Ермеков көшесі, №33 Ұй.

Электрондық пошта: ortalqy.kz@gmail.com; ortalqy.kaz@mail.ru
Жарнама бөлімі: ortalqy.reklama@mail.ru

Газет жеткізілмесе
41-26-82, 43-57-88
телефонына хабарласыңыздар.

«БанкЦентрКредит» АҚ ҚФ
Есеп-шот: kz50826MOKZTD2003131,
БИК KСJBKZXX БИН 000840001412

Тарапымы 3 264
№92 талпырыс. Индекс 65484
Офсеттік басылым. Көлемі 4 баспа табақ.

Бағасы келісім бойынша
«Типография Арко» ЖШС баспаханасында басылды.
Қарағанды қ., Сәтбаев қ., 15.
Газеттің компьютерлік орталығында теріліп, беттелген.
Кезекші редактор **Мағжан ҚҰДЫБЕРГЕН**